

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky a psychologie

Bakalářská práce

Předškolní vzdělávání v soukromé instituci

Vypracovala: Veronika Babková
Vedoucí práce: PaedDr. Alena Váchová

České Budějovice 2015

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 3. dubna 2015

.....

Podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Velice děkuji paní PaedDr. Aleně Váchové za odborné vedení, vstřícnost a cenné rady v průběhu zpracování mé bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala svým rodičům za podporu a trpělivost v době mého studia.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá předškolním vzděláváním a péčí o dítě v soukromých institucích. Teoretická část popisuje vývoj předškolního vzdělávání od roku 1989 po současné pojetí předškolního vzdělávání a uvádí dostupné alternativní směry vzdělávání v České Republice. Dále tato část zmiňuje soukromé instituce zajišťující vzdělávání či péči o předškolní dítě a jejich legislativní ukotvení. V závěru teoretické části je provedena charakteristika podmínek předškolního vzdělávání. V praktické části jsou vyhodnoceny výsledky výzkumného šetření, které bylo realizováno formou dotazníku a jehož respondenty se stali zřizovatelé soukromých předškolních institucí. Dále byla použita metoda pozorování a analýza dokumentů ve třech soukromých předškolních zařízeních v Českých Budějovicích. Získaná data vypovídají o zřizovatelích soukromých předškolních institucí, jejich programech a podmínkách péče v nich.

Klíčová slova: předškolní instituce, předškolní vzdělávání, alternativní vzdělávání, soukromá mateřská škola

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the preschool education and child care in private institutions. The theoretical part describes the development of preschool education since the year 1989 until the contemporary approach and lists the available alternative forms of education in the Czech Republic. Additionally, this part mentions private institutions which provide education and care for children under school age and their legislative anchoring. At the end of the theoretical part, the characteristics of the conditions of preschool education are described. In the practical part, there is an evaluation of the results of the survey that was conducted via a questionnaire whose respondents were the founders of preschool establishments. Furthermore, the methods of observation and analysis of the documents were used in three private preschool facilities in České Budějovice. The data acquired reflect the approach of the founders of the private institutions, their programmes and care conditions in them.

Keywords: preschool institution, preschool education, alternative education, private kindergarten

OBSAH

ÚVOD	8
I. TEORETICKÁ ČÁST	10
1 SOUČASNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	10
1.1 Změny v předškolním vzdělávání po roce 1989.....	10
1.2 Alternativní vzdělávací programy	12
1.2.1 Současné alternativní vzdělávání v České Republice.....	12
1.3 Současné pojetí předškolního vzdělávání	16
1.4 Kurikulární dokumenty předškolního vzdělávání.....	17
2 SOUKROMÉ INSTITUCE ZAJIŠŤUJÍCÍ PÉČI O PŘEDŠKOLNÍ DÍTĚ	19
2.1 Typy zařízení zabývající se vzděláváním a péčí o předškolní dítě dle zřizovatele..	19
2.2 Vznik a vývoj soukromých předškolních institucí.....	21
2.3 Legislativní možnosti péče o předškolní dítě	23
2.3.1 Základní právní předpisy pro zřizování a provozování soukromých předškolních institucí.....	25
2.4 Podmínky předškolního vzdělávání v RVP PV (2004).....	26
II. PRAKTICKÁ ČÁST	29
3 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	29
3.1 Cíl výzkumného šetření	29
3.1.1 Výzkumné otázky	29
3.2 Metodika výzkumného šetření	29
3.2.1 Charakteristika výzkumného souboru	30
3.3 Výsledky výzkumu	32

3.3.1	Dotazníkové šetření	32
3.3.2	Pozorování, analýza dokumentů	48
4	SHRNUTÍ VÝZKUMNÉHO SOUBORU.....	58
	ZÁVĚR.....	61
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	63
	SEZNAM PŘÍLOH	65

ÚVOD

Mnoho rodičů řeší otázku, jaké vzdělávání svému dítěti poskytnout. Bezúspěšné situace, které se odehrávají ve státních mateřských školách, hlásí plný stav a rodiče jsou tak často nuceni hledat řešení, kam své dítě zařadit. V ohledu na tuto problematiku jsem zvolila téma Předškolní vzdělávání v soukromých institucích, které v současné době tvoří v mnoha případech alternativu, kam mohou rodiče své dítě v předškolním věku umístit.

Hlavním důvodem proč jsem se začala o soukromé předškolní vzdělávání zajímat, byl vysoký nárůst soukromých mateřských škol v posledních letech, kdy lze vznik těchto zařízení chápat jako trend současnosti. Studováním této tematiky mi bylo umožněno rozšířit získané informace a prohloubit své poznatky o poskytovaném vzdělávání v soukromých předškolních institucích. V současné době se můžeme setkat s různými typy soukromých předškolních zařízení. Prvořadě jsou však soukromé mateřské školy, které poskytují výchovu a vzdělávání a tzv. "miniškoličky", které svou činností zajišťují péči o předškolní dítě, ačkoliv stále vyvíjejí snahu napodobit denní program mateřských škol. Bylo proto v mém úsilí zjistit a následně porovnat kvalitu a zajištění podmínek pro vzdělávání v soukromých předškolních institucích.

Teoretická část popisuje vývoj a transformaci vzdělávání po roce 1989, kdy došlo v předškolním vzdělávání k několika zásadním změnám. Velmi úzce je s těmito změnami propojené alternativní vzdělávání se snahou prosadit nové způsoby vzdělávání. Významným mezníkem současného vzdělávání v mateřských školách je nástup Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který se stal závazným dokumentem, jenž nám vymezuje požadavky a podmínky, jak vzdělávání uskutečňovat. Soukromé předškolní instituce mají v tomto ohledu "volnou ruku", jak vzdělávání a péči o dítě realizovat. Jejich povinností je však zajistit takové zázemí, které bude v souladu s právními předpisy.

Praktická část je věnována výzkumnému šetření, které probíhalo metodou dotazníku, pozorování a analýzy dokumentů. Výzkumné šetření získalo hlubší informace o současných zřizovatelích soukromých předškolních institucí, zjišťuje výchozí vzdělávací

programy těchto institucí, objasňuje podmínky vzdělávání a nabídku nadstandardních služeb, které jsou jedním z hlavních důvodů, proč rodiče tyto zařízení vyhledávají. Zmíněny jsou také záměry zřízení těchto zařízení, které svou činností vycházejí vstříc potřebám dnešních rodičů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SOUČASNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

1.1 Změny v předškolním vzdělávání po roce 1989

Po roce 1989 si změny ve společnosti vyžádaly i zásadní změny ve vzdělávání. Mateřské školy po roce 1989 procházely mnohými transformacemi ve vzdělávání, které vedly k hlavnímu cíli odbourat jednotnou školu. Docházelo k diferenciaci v ohledu na stanovené cíle, pomůcky, obsahy, metody a organizace výchovné a vzdělávací práce. Došlo ke změně pohledu na dítě, kdy se začal do vzdělávání protlačovat tzv. non direktivní přístup, který je postaven na partnerském vztahu mezi dětmi a učitelem. (Rýdl a Šmelová, 2012)

Mateřská škola se rozvíjí a vychází z těchto principů:

Svoboda dítěte

Rýdl a Šmelová (2012) uvádějí, že změny po roce 1989 přinesly do vzdělávání a společnosti možnost svobodného rozhodnutí. Dítě, učitelé i rodina mají možnost volby. Vzdělávání se opírá o zájmy, individuální schopnosti a občanská práva dítěte, které pro něj vytváří svobodné prostředí, v němž se může rozhodovat. Učitelé se již neřídí přesnými pokyny, které konkretizují postupy a podoby daných úkolů a činností, mohou si práci plánovat a využívat tak vyhovujících metod a forem vzdělávání. Rodiče dětí mají možnost svobodné volby v ohledu na výběr školy, kam své dítě zařadí.

Osobnostně orientovaný model výchovy

Vzdělávání bylo přizpůsobeno potřebám a individualitám každého jedince. Velká část priorit vzdělávání byla soustředěna na rozvoj osobnostních složek a zohledňování práv dítěte.

„Vzniká tzv. osobnostně orientovaný model předškolní výchovy, charakterizovaný humanistickým pojetím dítěte a dětství, otevřeným vztahem k rodině a k počátečnímu vzdělávání, principem alternativnosti a individualizace a důrazem na situační učení, rozvoj komunikace, na samostatnost dítěte a jeho tvořivou aktivitu.“ (Bečvářová, 2010, s. 10)

Spoluúčast rodičů na předškolním programu

Mateřské školy se staly otevřené rodičům, kteří získali právo vstupovat do mateřských škol a podílet se na činnostech a aktivitách dětí. Rodiče mohou být přítomni v průběhu adaptace dítěte a taktéž mohou pozorovat práci učitele s dětmi aj. (Rýdl a Šmelová, 2012)

Rodiče mají taktéž možnost svévolně se zapojit do plánování programu mateřských škol a mohou se podílet na tvorbě školního vzdělávacího programu. V rámci spoluúčasti při plánování, by měl být školní vzdělávací program s rodiči projednáván. Školní vzdělávací program je volně přístupný dokument pro rodiče a veřejnost. (RVP PV, 2004)

Školy začínají oslovovat veřejnost a nabízejí nadstandardní vzdělávací služby, jako jsou výlety, školy v přírodě, akce s rodiči nebo aktivity zařazované v rámci školy formou zájmových kroužků, kdy je v režimu dne nabízena např.: logopedická péče, nauka hry na flétnu, lidové tance, pohybové hry aj. Rodiče se spolupodílejí na vzdělávacím programu školy. (Bečvářová, 2010)

Alternativnost

Rýdl a Šmelová (2012) píše, že po r. 1989 společnost vyvolává touhu po změně. Učitelé vyhledávají vlastní kurikulum a vytvářejí si vzdělávací programy. Rozvíjejí se církevní a soukromé mateřské školy a přichází řada pokusů se zařazením alternativního vzdělávání. Je to období hledání programu, který bude všem mateřským školám přínosný a bude vytvářet podmínky pro optimální vývoj dítěte předškolního věku. Školství je otevřené k přejímání mezinárodních metod a jiných, dalších vzdělávacích systémů.

Věku adekvátní způsob učení

Posuny v rozvoji školství vytvářely příznivé partnerské vztahy a empatický přístup. Učitelé volili metody a formy práce adekvátně věku dítěte. V předškolním vzdělávání se doporučuje zejména prožitkové učení, situační učení a hra. Potřeba změn zasáhla také do organizačního hlediska, kdy se výuka prováděla s nižšími počty dětí na třídách, začaly se vytvářet věkově smíšené třídy, pracovalo se formou skupinové nebo individuální činnosti, z

režimu dne se vytratila časová vyhraněnost, která způsobovala nátlak jak na děti, tak pedagogy. To vše změnilo i vztah předškolního vzdělávání k základnímu. Oba stupně jsou propojené, ale mateřská škola není zaměřena pouze na přípravu na školu základní. (Bečvářová, 2010)

1.2 Alternativní vzdělávací programy

Mateřským školám se po roce 1989 nabízí možnost zařadit alternativní vzdělávací programy do výuky. Školy jsou díky odklonu od jednotné školy otevřené k přejímání mezinárodních metod a jiných, dalších vzdělávacích systémů. Představitelé alternativní pedagogiky svými protesty proti dosavadnímu vzdělávání prosazovali změnu, ve způsobu učení. Chtěli zajistit aktivní účast dítěte při výuce, vyvíjeli snahu o transformaci řízení výuky a zamezení využívání donucovacích metod. (Bečvářová, 2010)

Průcha (2012) uvádí myšlenku alternativního vzdělávání jako „svobodnou“ či „netradiční“ školu, která se liší svým pojetím od běžně nabízeného vzdělávání. *„Jako alternativní budeme chápat všechny druhy škol, bez ohledu na zřizovatele, tedy školy soukromé, církevní a veřejné, které mají jeden podstatný rys – odlišují se něčím od hlavního proudu standardních škol daného vzdělávacího systému.“* (Průcha, 2012, s. 25)

Bečvářová (2010) dodává, že alternativní vzdělávání má svou vlastní filozofii a myšlenku, která pedagogy vede k užívání určitých metod a forem vzdělávání.

1.2.1 Současné alternativní vzdělávání v České Republice

V současné době jsou alternativní předškolní instituce běžnou, společností velmi podporovanou součástí českého vzdělávacího systému.

Vališová a Kasíková (2007) píší, že alternativní vzdělávání se vyznačuje svou určitou zvláštností, čímž se liší od běžných vzdělávacích programů. Alternativnost těchto programů je ukotvena v organizaci a pojetí výuky, realizaci vzdělávacího programu s ohledem na použité metody vyučování, přístupy učitele a jeho řízení výuky, je kladen důraz na partnerství školy a rodiny. Vališová a Kasíková dále zmiňují alternativní směry vzdělávání, dostupné v České Republice:

- waldorfský,
- Montessori,
- Daltonský plan,
- program Začít spolu,
- Zdravá škola,
- lesní/přírodní škola.

Waldorfský směr výchovy a vzdělávání

Průcha (2012) se pokusil charakterizovat waldorfské vzdělávání se zařazením jeho působení do současnosti. Jedná se o velmi populární proud vzdělávání s označením „svobodná škola“, který se zaměřuje na rozvoj aktivit, zájmu a potřeb dětí.

Waldorfská směr vychází ze základní myšlenky, že lidské myšlení je postaveno na získaných zkušenostech, proto jsou do vzdělávání zařazovány prožitkové činnosti, které jsou trvale uchovány v podvědomí dítěte. Porozumění a učení novým věcem je vázáno na smyslové vjemy dítěte (co slyší, čeho se dotýká atd.) nebo na potřeby vlastního těla. Waldorfské pojetí výuky si klade vysoké nároky na dospělého, jenž vytváří vzor správného chování, jednání a postojů, které si děti v rámci nápodoby osvojí. Výsledky waldorfské směru jsou ukotveny v odmítání autoritativní výchovy a spoluúčasti rodiny na výchově a vzdělávání dětí. Snahou je vytvořit prostředí, v němž se dítě bude rozvíjet v rámci své osobní iniciativy. (Koťátková, 2014)

Vzdělávání podle M. Montessori

Prioritou montessoriovského vzdělávání je vytváření prostředí, v němž se bude dítě přirozeně vyvíjet a které vzbuzuje vnitřní potřebu naučit se něčemu novému. Tyto potřeby dítěte se odrážejí od tzv. senzitivních fází, jak uvádí Průcha (2012). „*Jde o určitá období, v nichž je dítě zvláště citlivé pro vnímání a chápání určitých jevů vnější reality. Jsou to např. senzitivní fáze pro rozvoj pohybových činností, řeči, morálního cítění atd.*“ (Průcha, 2012, s. 51)

Montessori systém vzdělávání je zakotven v prostředí, v němž se edukace odehrává. Dětem je nabízena široká škála speciálních pomůcek, čímž si přibližují činnosti praktického

života. Proces učení vychází z vlastní iniciativy dítěte a učitel se dostává do role tzv. „průvodce za poznáním“. Alternativní přístup můžeme zaznamenat oproti klasickým školám v požadavcích dítěte na učitele, který vychází z myšlenky: „Pomoz mi, abych to mohl udělat sám.“ Montessori vzdělávání probíhá na základě věkově smíšených tříd, které se podílejí na společném harmonickém soužití, spolupráci a vzájemné pomoci. (Průcha, 2012)

Daltonský plán

Jak uvádí Kořátková (2014) výuka v daltonské mateřské škole vychází z tzv. daltonského plánu. Jedním ze základních principů je zodpovědná svoboda. Předem stanovená pravidla umožňují svobodný výběr tématu, na jehož základě se bude dítě vzdělávat, podněcovat v sobě zvědavost a nalézat způsoby řešení. Princip samostatnosti vychází z přirozené aktivity dítěte. Může volit vlastní tempo, postupy, „výsledek je individuálně vyhodnocován na základě vysvětlení samotného učitele“. (Kořátková, 2014, s. 225)

Program Začít spolu

Vzdělávací program Začít spolu v mezinárodním označení Step by step, vychází z budování základních postojů, znalostí a dovedností dítěte, s nimiž se snadněji vyrovná se změnami, nároky a problematikou současné doby. Proces výchovy se opírá o vlastní prožitky a zkušenosti dítěte, které podporují jeho úspěšnost při vzdělávání. Program staví efektivitu učení na prostředí, kde edukace probíhá a v němž by se mělo dítě cítit v bezpečí, spokojené a zejména jeho nedílnou součástí. (Gardošová a Dujková, 2003)

Vališová a Kasíková (2007) uvádějí způsob výuky ve třídách, o niž se program Začít spolu opírá. Tyto třídy jsou rozčleněny do vzdělávacích koutků, kdy je dítěti poskytována pestrá vzdělávací nabídka formou tzv. center aktivit. Můžeme tomu porozumět tak, že je třída rozdělena na části, které dávají prostor pro realizaci činností různého zaměření. Např. centrum ateliéru (výtvarné činnosti), centrum věd a objevů (experimenty, pokusy atd.), centrum čtení a další.

Program začít spolu buduje harmonické zázemí, které je stavěno na partnerství s rodiči. Vzdělávací program má také svůj specifický pohled na pedagoga, který je chápán

jako autorita ve smyslu vyzrálé osobnosti a jeho úlohou je být žakovým průvodcem a partnerem v cestě za poznáním. „Učitel, zde není garantem pravdy, který předkládá dětem hotové otevřené cesty, ale garantem metody.“

- „sestavuje plán vyučování,
- promýšlí jeho základní fáze,
- připravuje si techniky vedení dětí.“ (Gardošová a Dujková, 2003, s. 13)

Vzdělávání pod programem Začít spolu nabízí vzdělávání vycházející z modelu zdůrazňující tzv. metodiku konstruktivismu. Výuka by podle ní měla probíhat ve třech fázích:

- Evokace: Seznámení dítěte s tématem, shrnutí.
- Ukotvení: Vštěpení a prohloubení poznatků formou pestré nabídky činností.
- Reflexe: Zhodnocení a vytvoření sebereflexe ve vztahu k tématu a poznatkům, z nichž můžeme dále vycházet. (Gardošová a Dujková, 2003)

Výchova ke zdraví

Jak uvádějí Vališová a Kasíková (2007), zdravé mateřské školy vycházejí z metodiky „Program podpory zdraví ve škole“, jehož cílem je vytvoření bezpečného prostředí, které si zakládá na úctě ke zdraví, vede dítě k odpovědnosti za své zdraví a vytvoření si zdravého životního stylu jako své celoživotní priority. Zdravá škola se odvíjí od budování zdravé atmosféry ve třídách se zachováním fyzické, psychické a sociální pohody. Koncepce zdravých mateřských škol mají snahu o naplňování těchto tří záměrů:

- příjemné prostředí,
- zdravá forma učení,
- partnerství mezi učiteli, žáky a jejich blízkým okolím.

Vzdělávání v přírodě

Kotátková (2014) zmiňuje vzdělávací činnosti lesních mateřských škol, které se převážně uskutečňují ve venkovním přírodním prostředí a to při téměř celodenním pobytu. Výuka probíhá za každého počasí v průběhu střídání ročního období. Zázemím lesních škol se stávají např.: tee-pee nebo jurty. Cílem tohoto vzdělávacího programu je budování

přístupu k přírodě spolu s podporou zdravého životního stylu, otužováním a vede k celkovému fyzickému posílení organismu.

„Slunce nás potěší, déšť nás osvěží, vítr nás povzbudí, sníh nás rozradostní. Ve skutečnosti neexistuje špatné počasí, jsou jen různé druhy dobrého počasí.“ John Ruskin

1.3 Současné pojetí předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání je součástí celoživotního vzdělávání a učení, je zpravidla určeno dětem od tří let až do nástupu na základní školu. Cílem současného vzdělávání je zajistit přístup ke vzdělávání a jeho dostupnost všem lidem tak, aby vzbuzoval motivaci, zájem a potřebu celoživotně se vzdělávat. Mluvíme o dlouhodobém procesu, jenž buduje základní hodnoty smysluplného života a předpoklady pro zařazení a uplatnění se v dnešní společnosti, které jsou výchozími cíli již v předškolního vzdělávání. (Šmelová, 2004)

Předškolní vzdělávání je podle školského zákona č. 561/2004 Sb. veřejnou službou, která není podmíněná povinnou školní docházkou. Hlavní institucí, která tuto službu zřizuje, je mateřská škola.

Základní princip všech, stále se rozvíjejících pohledů na předškolní vzdělávání je ukotven v tzv. Bílé knize, v níž se uvádí: *„Institucionální předškolní vzdělávání podporuje výchovné působení rodiny, doplňuje je o specifické podněty, rozvíjí je a obohacuje. Stává se tak místem, kde děti získávají především sociální zkušenosti, základní poznatky o životě kolem sebe a první podněty pro pokračující vzdělávání a celoživotní učení.“* (Národní program rozvoje vzdělávání, 2001, s. 45)

Smolíková (2004) k předškolnímu vzdělávání dodává: Mateřská škola by měla dítěti nabízet vhodné vzdělávací a výchovné prostředí, v němž se bude cítit bezpečně, radostně a spokojeně. Syslová (2012) podotýká, že mateřská škola by se pro dítě měla především stát místem, kde se dítě socializuje, přispívá k jeho osobnostnímu a sociálnímu rozvoji a průběžně dítě připravuje na samostatný osobní, pracovní a občanský život. Pemová a Ptáček (2013) zmiňují mateřskou školu, jako instituci, v níž je dítěti poskytována kvalitní výchova a vzdělávání, která mu zajistí předpoklady pro úspěšné zvládnutí dalších životní etap. Dítě se

učí pohybovat v sociálním světě a získává přehled o funkci mezilidských vztahů, spolu s tím, co mu nemůže rodinné prostředí poskytnout.

Školský zákon a RVP PV uvádí cíle předškolního vzdělávání takto:

Základním cílem předškolního vzdělávání je podporovat dítě v jeho osobnostním, citovém, rozumovém a volním rozvoji. Dítě si v rámci vzdělávání vytváří životní hodnoty, které se opírají o způsoby našeho chování a budování příznivých mezilidských vztahů. Vzdělávání se taktéž podílí na vývoji dítěte, čímž vytváří předpoklady k návaznosti na vyšší stupně vzdělávání, jako je v tomto případě základní škola. (zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon) Předškolní vzdělávání vychází z psychické, duševní a tělesné pohody dítěte a utváří podnětné prostředí, v němž dochází k aktivaci učení. Předškolní vzdělávání poskytuje dítěti odborné vedení pedagoga, které mu ulehčí vstup do života. Skrze pedagoga a rodinnou výchovu si dítě upevňuje základní životní a společenské hodnoty, z nichž se očekává, že je bude dítě uplatňovat a rozvíjet v průběhu dalšího vzdělávání. (RVP PV, 2004)

1.4 Kurikulární dokumenty předškolního vzdělávání

System kurikulárních dokumentů je v souladu s požadavky, východisky a obecnými záměry, které nám zpracovává Národní program rozvoje vzdělávání v České Republice (Bílá kniha) a taktéž vychází ze školského zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání. Kurikulární dokumentaci tvoří státní a školní dokumenty. Státní stupeň dokumentace nám znázorňuje tzv. Bílá kniha a Rámcový vzdělávací program předškolního vzdělávání. Školní stupeň prezentují různé formy povinné školní dokumentace, které jsou tvořeny samostatně jednotlivými vzdělávacími institucemi. Jedná se o školní a třídní vzdělávací programy, které vytyčují, jak se bude vzdělávání na daných školách realizovat. (RVP PV, 2004)

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Prvotní rámcový program pro předškolní vzdělávání (RP PV) byl vydán v roce 2001. Hlavním záměrem rámcového programu bylo sjednocení pomocného dokumentu školám, pro přípravu školních vzdělávacích programů. V roce 2004 došlo k úpravě původního dokumentu, který byl následně vydán pod názvem Rámcový vzdělávací program pro

předškolní vzdělávání (RVP PV). Rámcový vzdělávací program nám doposud vytváří hlavní cíle, požadavky a podmínky předškolního vzdělávání. (Bečvářová, 2010)

Hlavní principy RVP PV jsou následující:

- *„respektovat vývojová specifika dítěte předškolního věku,*
- *rozvíjet dítě jako jedinečnou osobnost s ohledem na jeho individuální možnosti a potřeby,*
- *vytvářet a rozvíjet u dítěte předškolního věku základy klíčových kompetencí,*
- *definovat kvalitu předškolního vzdělávání z hlediska cílů, podmínek, obsahu i výsledků vzdělávání,*
- *umožňuje rozvoj různých programů a koncepcí mateřských škol a zajistit srovnatelnou kvalitu vzdělávání,*
- *využívat různorodých metod a forem vzdělávání, které budou přizpůsobené podmínkám školy,*
- *poskytovat kritéria pro evaluaci.“* (RVP PV, 2004, s. 6)

Školní vzdělávací program

Školní vzdělávací program je povinný, veřejný dokument, na jehož základě se uskutečňuje vzdělávání v daných mateřských školách. Školní vzdělávací program se odráží od požadavků rámcového vzdělávacího programu a je v souladu se stanovenými právními předpisy. Hlavní úlohou tohoto dokumentu je nastínit výchovně vzdělávací obsah školy, upřesnit metody spolu s prostředky a plánováním vzdělávání. Školní vzdělávací program by měl zpravidla obsahovat informace z následujících okruhů: identifikační údaje a charakteristiku mateřské školy, podmínky spolu s organizací vzdělávání, charakteristiku vzdělávacího programu, vzdělávací obsah a evaluační systém. (RVP PV, 2004)

Přesto, že je školní vzdělávací program „svobodný“ dokument, který školám umožňuje vytvářet a přizpůsobovat ho svým podmínkám, musí splňovat kritéria stanovená rámcovým vzdělávacím programem.

Třídní vzdělávací program

Hlavní povinností pedagoga je systematické plánování činností a práce s dětmi, na jejichž základě dochází k tvorbě třídních vzdělávacích programů.

Součástí třídního vzdělávacího programu:

- stručná charakteristika třídy (počet, věk a pohlaví dětské skupiny),
- podmínky třídy (prostor, vybavení třídy, organizace),
- vzdělávací obsah (tematické celky, projekty),
- cíle, vzdělávací nabídka, očekávané výstupy,
- pravidla třídy,
- evaluace, hodnocení dosavadních cílů a stanovení nových cílů. (Bečvářová, 2010)

Případné další součásti třídního programu může určovat školní program. Smolíková (2004) dodává, že při tvorbě ŠVP A TVP nemusí mateřská škola zákonitě vycházet z hlavního proudu vzdělávacích programů, může využít i výše uvedených alternativních programů.

2 SOUKROMÉ INSTITUCE ZAJIŠŤUJÍCÍ PÉČI O PŘEDŠKOLNÍ DÍTĚ

2.1 Typy zařízení zabývající se vzděláváním a péčí o předškolní dítě dle zřizovatele

Veřejné (státní) mateřské školy

Státní mateřské školy zřizuje několik činitelů, mezi které patří stát, obec, kraj, svazek či církve. Státní mateřské školy jsou v souladu se školským zákonem, který se dále opírá o související předpisy vázané na předškolní vzdělávání. Tyto zařízení jsou v řádné evidenci rejstříku škol a školských zařízení, čímž získávají možnost čerpat ze státních finančních prostředků. (Pemová a Ptáček, 2014)

Soukromé mateřské školy

Soukromé mateřské školy jsou zřizovány právnickou nebo fyzickou osobou nikoliv státem, krajem či obcí, jako to bývá u veřejných mateřských škol. Jedná se o soukromá zařízení, která poskytují předškolní vzdělávání nebo jiné školské služby řízené předpisy školského zákona. Soukromé mateřské školy nabízejí dětem výchovný nebo vzdělávací program. Pokud soukromá škola splňuje základní podmínky předškolního vzdělávání, je zařazena do rejstříku škol a školských zařízení, na jehož základě získává nárok na příslušné státní dotace.

Jak uvádí Pemová a Ptáček (2014), soukromé mateřské školy mohou dále provozovat církev, nezisková organizace, či zaměstnavatel pro děti zaměstnanců formou tzv. firemních školek. Je zcela na zaměstnavateli, zda zvolí zřízení soukromé mateřské školy, či živnostenské provozovny, v níž by mu nepříslušel nárok na poskytování státních dotací.

Živnostenské provozovny péče o předškolní dítě

Jinak nejčastěji nazývané „miniškoličky“ představují typ péče o předškolní dítě, které zpravidla zřizuje fyzická a právnická osoba s živnostenským oprávněním. Dále může tato zařízení zřizovat zaměstnavatel formou firemních školek. Mluvíme o institucích, které nejsou evidovány v rejstříku ministerstva školství a na tomto základě mohou poskytovat pouze péči o dítě, nikoliv výchovný nebo vzdělávací program. V současné době se s živnostenskými provozovnami můžeme dále setkat prostřednictvím hlídacích center, dětských center, již zmíněných miniškoliček a i jiných zařízení. (Pemová a Ptáček, 2013)

Dětské skupiny

Tato služba vznikla na základě vzájemné rodičovské výpomoci, kdy rodiče formou hlídání pečovali o více jak jedno předškolní dítě. V současné době se jedná o již zcela samostatné zařízení, které se řídí příslušným zákonem č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. (Rýdl a Šmelová, 2012)

Pemová a Ptáček, (2013) dodávají, že dětskými skupinami rozumíme jednu z možných alternativ mateřských škol, s kterými se dnes již můžeme běžně setkat. Tyto služby jsou

poskytovány dětem od jednoho roku. Zřizovatelem tzv. dětské skupiny se mohou stát obce, kraje, státní instituce, církve, neziskové organizace a zaměstnavatelé.

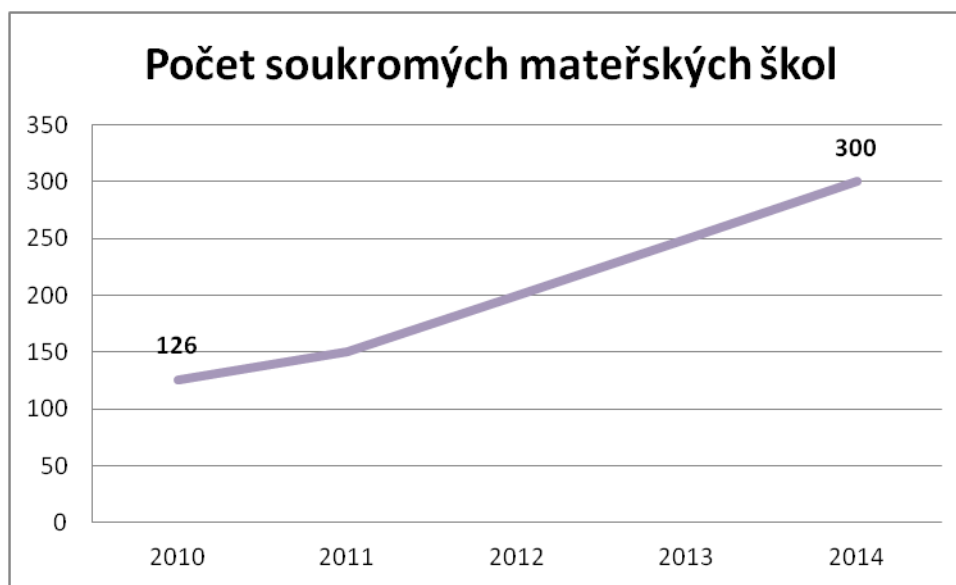
2.2 Vznik a vývoj soukromých předškolních institucí

Rok 1989 můžeme chápat jako klíčový okamžik, kdy se u nás začaly zviditelňovat soukromé a církevní předškolní instituce. Jejich vznik byl doprovázen změnami, které se v této době odehrávaly v pohledu na vzdělávání a taktéž byl částečně podpořen novelou č. 171/1990 Sb. Počet vzniklých soukromých institucí po roce 1989 je ovšem ve srovnání s veřejnými institucemi nesrovnatelný.

Rýdl a Šmelová (2012) zachycují období rozvoje soukromých předškolních institucí v průběhu let 2010–2011, kdy se aktivizovala myšlenka pomoci vyřešit skličující stav počtu obsazených míst v oblasti předškolní výchovy, jejíž příčinou je vysoký počet narozených dětí a neposkytnutí nových vhodných prostor pro vzdělávání ze strany zřizovatelů a státu. Jako reakce na tento podnět, začaly vznikat i výše uvedené dětské skupiny.

Hlavní odezvu této nastupující situace vytvářela poptávka po místech ve veřejných mateřských školách, načež v roce 2012 začaly aktivně fungovat soukromé mateřské školy, které měly možnost získávat příspěvek ve výši 60% normativu. Státní příspěvky je možné příslušně navyšovat a dosahovat tak i 100%. (Rýdl a Šmelová, 2012)

Následující graf dokládá, jak se zvýšil počet soukromých mateřských škol. Od roku 2011 do roku 2014 se více než zdvojnásobil.

Obrázek 1 Počet soukromých mateřských škol

(Zdroj: MŠMT, Zpráva o vývoji českého školství od listopadu 1989, <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-cerven-2009>)

Pemová a Ptáček (2013) dodávají, že soukromé mateřské školy jsou školskými zařízeními, které jsou provozovány dle školského zákona, stejně jako veřejné mateřské školy. Pokud soukromá mateřská škola chce být zapsána v rejstříku škol, je potřebné, aby splňovala veškeré podmínky, které stanovuje Rámcový vzdělávací program a následně bylo splnění těchto podmínek zhodnoceno školní inspekcí. Školní inspekce vychází z výsledků pravidelných kontrol a tím určí škole výši státních dotací, na které má škola po platném zapsání do rejstříku škol příslušné právo. Jedná se o již zmiňovaný normativ, který se pohybuje od 60 – 100%. V rejstříkovaných soukromých školách platí obecně platná pravidla, stejně jako u veřejných mateřských škol. Tato zařízení, musí mít vytvořený a schválený Školní vzdělávací program, který si zakládá na principech předškolního vzdělávání, jak stanovuje RVP PV. V tomto školním dokumentu je zapotřebí zohlednit kapacitu a věkové

složení tříd daného zařízení. Soukromé mateřské školy jsou budovány a provozovány zřizovatelem, který taktéž nese odpovědnost za veškeré investiční náklady.

„Zařízení zapsané v rejstříku škol není plátcem DPH. Výši „školkovného“ si určuje provozovatel (zřizovatel) bez ohledu na výši přiznané dotace. „Školkovné“ by však v případě současného pobírání dotace nemělo sloužit jako zisk, který bude volně používán „majitelem“ zařízení, ale jako prostředky sloužící ke zlepšování poskytovaných výchovných a vzdělávacích služeb.“ (Pemová a Ptáček, 2013, s. 49)

2.3 Legislativní možnosti péče o předškolní dítě

Zařízení péče o předškolní děti lze nyní provozovat:

- *„Jako mateřské školy v souladu se školským zákonem,*
- *jako mimoškolní zařízení péče o předškolní dítě podle živnostenského zákona,*
- *jako nekomerční služby péče o děti předškolního věku poskytované v souladu s obecně platnými právními předpisy.“ (Pemová, Ptáček a kol., 2013, s. 47)*

Školský zákon

Šmelová a Rýdl (2012) vytyčují inovace ve vzdělávání vzniklé s nástupem Školského zákona č. 563/2004 Sb., upravující předškolní, základní, střední, vyšší odborné a jiné vzdělávání na základě vyhlášky MŠMT ČR č. 14/2005 Sb., která deklarovala nové podmínky a organizační složky vzdělávání týkající se mateřských škol. Vzdělávání bylo možné uskutečnit polodenně, celodenně, či internátně, byl umožněn provoz věkově smíšených tříd, byla stanovena kapacita žáků na třídu v maximálním počtu 24 dětí. Vyhláška dále přeformulovala podmínky péče o zdraví a bezpečnost dětí a zohlednila finanční zabezpečení pobytu dětí ve veřejných mateřských školách.

Školský zákon určuje podmínky, jimž se školská zařízení podmiňují a na jejichž základě se vzdělávání realizuje. Bečvářová (2010) definuje působení školského zákona vzhledem k právům a povinnostem fyzických osob při vzdělávání a jako další velmi důležitou úlohou zákona se stává zajištění působnosti orgánů vykonávající státní správu a samosprávu v našem školství.

Předškolní vzdělávání se opírá o zásady a obecné cíle vzdělávání, které nám tento zákon vymezuje. Vzdělávání by tak mělo vycházet z rovnocenného přístupu, respektování práv dítěte, zohlednění jeho individuálních potřeb a zachování vzájemné úcty. Zdůrazněna je i zásada celoživotního vzdělávání, která apeluje na uvědomění si odpovědnosti, které neseme za své vzdělávání. Obecné cíle se zaměřují na všestranný rozvoj člověka, který nás povede k samostatnosti v běžném životě, zohledňují lidská práva a svobodu, vytvoření povědomí o životním prostředí, jeho ochraně a další. Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) § 2 zákon č. 561/2004 Sb.

Ačkoliv nám školský zákon stanovuje, jak vzdělávání realizovat a jaké jsou cíle vzdělávání, je stejně důležité zaměřit se na to, v jakých podmínkách má, dle právních norem vzdělávání probíhat. Tyto podmínky nám upřesňuje Rámcový vzdělávací program, který se jimi zabývá a blíže specifikuje tak, aby příznivě podmiňovali kvalitu vzdělávání.

Živnostenský zákon

Pemová a Ptáček, (2013) zmiňují živnostenský zákon, který dělí služby poskytované živnostenskou provozovnou do dvou živností. Tyto živnosti se zásadně liší věkovou skupinou dětí, o které se bude v tomto zařízení pečovat. Jestliže se zařízení soustředí na péči o dítě od 3 let věku, jedná se o tzv. volnou živnost, pod níž si představíme školní zařízení zabývající se výchovou a vzděláváním v němž je uplatňována činnost kvalifikovaného pedagoga, čímž není potřebné, aby provozovatel prokazoval svou odbornou způsobilost. Mluvíme-li o vázané živnosti, poskytujeme tedy své služby dětem mladším 3 let, při níž nám zákon vytyčuje určitý okruh profesních pečovatelů. Tyto typy zařízení, které se zřizují na základě podmínek živnostenského zákona, vycházejí z hygienických požadavků na prostory a provoz předškolního zařízení, které stanovuje aktuální znění vyhlášky č. 410/2005 Sb.

Požadavky na poskytované zázemí živnostenské provozovny se dále liší tím, zda do zařízení děti docházejí pravidelně a dlouhodobě nebo ho dítě navštěvuje příležitostně a krátkodobě. Jedním z těchto zařízení poskytujících krátkodobý a příležitostný pobyt jsou např. hlídací kouty v obchodních domech aj.

Soukromá mateřská škola a živnostenské provozovny jsou u nás nejčastěji využívané soukromé předškolní instituce, s nimiž se setkáváme, a staly se tak i velmi moderním trendem pro dnešní dobu. Mimo tato dvě již zmíněná zařízení, mohou však poskytovat služby péče o předškolní dítě také zařízení obecně platného právního charakteru či dětské skupiny. Zařízení vycházející z obecně platného právního charakteru respektují obecně platné předpisy v oblasti požadavků na hygienu, školního stravování, požární a stavební. Tyto služby jsou poskytovány na základě neziskového charakteru, kdy nelze mluvit o druhu podnikání. (Příloha č. 1)

2.3.1 Základní právní předpisy pro zřizování a provozování soukromých předškolních institucí

Soukromá mateřská škola je dle školského zákona činností mateřské školy, je tedy podmíněná zápisem do rejstříku škol na základě podané žádosti u příslušného krajského úřadu. Soukromá mateřská škola a další, již výše zmíněné předškolní instituce vycházejí z těchto právních předpisů:

- Zákon č. **561/2004 Sb.**, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Zákon č. **563/2004 Sb.**, o pedagogických pracovnících
- Zákon č. **306/1999 Sb.**, o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením
- **Pokyn D-300** Ministerstva financí k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.
- Vyhláška č. **14/2005 Sb.**, o předškolním vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 43/2006
- Vyhláška č. **410/2005 Sb.**, o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých
- Vyhláška č. **137/2004 Sb.**, o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných
- Vyhláška č. **268/2009 Sb.**, o technických požadavcích na stavby
- Vyhláška **107/2005 Sb.**, o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů

2.4 Podmínky předškolního vzdělávání v RVP PV (2004)

Věcné podmínky

Podmínky předškolního vzdělávání apelují na kvalitní a nezávadné materiální vybavení, které bude odpovídající věku a počtu dětí ve třídě. Mělo by dítěti poskytovat pestrou nabídku podnětů, materiálů, hraček a dalších pomůcek, které zajistí optimální prostředí pro výchovu a vzdělávání. Hra dětí a vzdělávací činnosti, které jsou běžně zařazeny do denního programu předškolních zařízení, si vyžadují zajištění bezpečného a prostorového uspořádání tříd tak, aby dítě mohlo hračky a jiné materiály samostatně využívat a byly mu lehce dostupné. Předškolní zařízení vytváří podmínky, které umožňují dětem venkovní vyžití prostřednictvím školní zahrady či dětského hřiště. Také v ohledu na pobyt venku by předškolní zařízení mělo zajistit nabídku venkovního vybavení, které bude děti motivovat k pohybovým aktivitám a hře. Interiér a exteriér zařízení je v souladu s bezpečnostními a hygienickými předpisy.

Životospráva

Další podmínkou předškolních zařízení je vedení dětí k určité životosprávě, ve smyslu budování zdravého životního stylu a návyků prospívající našemu zdraví. Každé zařízení, které svou činností poskytuje vzdělávání či péči předškolním dětem zajišťuje pravidelný stravovací režim, jehož základem je plnohodnotná a vyvážená strava doplněná o pitný režim. Zařízení poskytuje možnost venkovního vyžití a pobytu v přírodě, čímž dochází k otužování dětí a jejich posilování imunity. Dítě si touto formou osvojuje rytmus celého dne, jsou mu známá určitá pravidla, které respektuje a je veden k odpovědnosti za své zdraví.

Psychosociální podmínky

Základní hodnotou předškolního vzdělávání je vybudování příjemného prostředí, do něhož se bude dítě rádo vracet. O tuto hodnotu se opírají psychosociální podmínky, které pro dítě vytvářejí bezpečné zázemí s ohledem na podporu vzájemného respektu, zohledňování potřeb dítěte a možnosti adaptace. Je zde kladen důraz na roli pedagoga, který je dítěti oporou, pomáhá mu nacházet nové kamarády, volí vzdělávací činnosti adekvátně věku dítěte a udržuje tak průběh dne v rovnováze. Pedagog s dětmi vytváří

pravidla, která jsou výchozím elementem ke spokojenému a společnému soužití ve třídě. Veškerá činnost pedagoga buduje pro dítě důvěryhodné prostředí, v němž se dítě cítí svobodně, vychází ze vzájemného respektu, tolerance a úcty k druhému. Pedagog volí takové výchovné přístupy a chování, které dítě podporují a jsou založeny na vzájemné míře pomoci.

Organizace

Organizace předškolního vzdělávání vychází z vytvoření flexibilního denního vzdělávacího režimu či programu, jehož součástí bude spontánní hra dětí a činnosti řízené pedagogem se zapojením pohybových aktivit. Denní program je rovnoměrně rozvržen tak, aby se uzpůsobil potřebám a tempu dětí a nedocházelo tak na vyvíjení časového nátlak. V případě nedokončení činnosti, je dětem umožněno pokračovat v jejím dokončení později. V úsilí pedagoga je děti k činnostem motivovat a podněcovat je tak k jejich aktivitě při vzdělávání, výuka by měla vycházet z prožitkového a situačního učení a vytvářet podněty pro získávání nových zkušeností. Pedagog dává dětem prostor pro sebeuplatnění při vzdělávání, vychází z individualit každého jedince a přizpůsobuje vzdělávání jejich zájmu a potřebám.

Personální podmínky

Personální obsazení v předškolním vzdělávání vytváří pedagogický tým, jenž dosahuje příslušného vzdělání. Pedagogický tým zajišťuje svou činností optimální pedagogickou péči dítěti a stává se taktéž aktivním účastníkem při jeho vzdělávání. V kompetenci ředitele zařízení, je vytvoření vhodných pracovních podmínek, které pedagoga dále motivují, inspirují a podporují v rozvoji pedagogických kompetencí.

Spoluúčast rodičů

Rodina je velmi důležitou součástí života dítěte, čímž ho z velké části dokáže ovlivnit a taktéž podpořit v celoživotním vzdělávání. Rámcový vzdělávací program nám vymezuje podmínky, na kterých bychom měli vztah mezi školou a rodinou zakládat, abychom vytvářeli prostředí, v němž se všichni cítili rovnocenní a sdíleli tak míru vlastní zodpovědnosti za průběh vzdělávání. Pedagog by měl v tomto ohledu vytvářet partnerství mezi školním

prostředím a rodinou, projevít rodině důvěru, otevřenost a porozumění, které vytvářejí důležité základy pro vzájemnou spolupráci. Předškolní vzdělávání je otevřené rodičům, kteří mohou být spoluúčastníci při tvorbě vzdělávacího programu, plánování školních akcí, mají právo získávat informace o průběhu vzdělávání jejich dítěte, spolu s pedagogem hledají cesty, jak dítě při vzdělávání podpořit.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

3.1 Cíl výzkumného šetření

Mnoho rodičů řeší otázku, jaké předškolní vzdělávání poskytnout svému dítěti. Primárním cílem výzkumného šetření je získat hlubší informace o současných soukromých institucích poskytující péči předškolním dětem a o vzdělávání v nich. Soukromé mateřské školy nabízejí rodičům možnost předškolního vzdělávání a mnohdy mimo jiné poskytují doplňkové služby, či nadstandardní péči o dítě, s nimiž se ve veřejných mateřských školách běžně nesetkáváme a stávají se tak pro rodiče velmi atraktivní. Sekundárně bych se ráda informovala, jaká je současná nabídka a poptávka soukromých zařízení, které své služby specializují na péči o předškolní dítě a zastupují tak další alternativu, kam dítě v předškolním věku umístit.

3.1.1 Výzkumné otázky

- Kdo v současné době zřizuje soukromá zařízení pro péči o předškolní dítě?
- Jaká soukromá zařízení poskytují vzdělávání a péči o dítě předškolního věku?
- Podle jakého programu tato soukromá zařízení pracují?
- Jaké nadstandardní a doplňkové služby mohou tato zařízení poskytovat?
- Jaké jsou hlavní záměry zřízení těchto zařízení?
- Za jakých podmínek je prováděno vzdělávání v soukromých zařízení péče pro předškolní děti?

3.2 Metodika výzkumného šetření

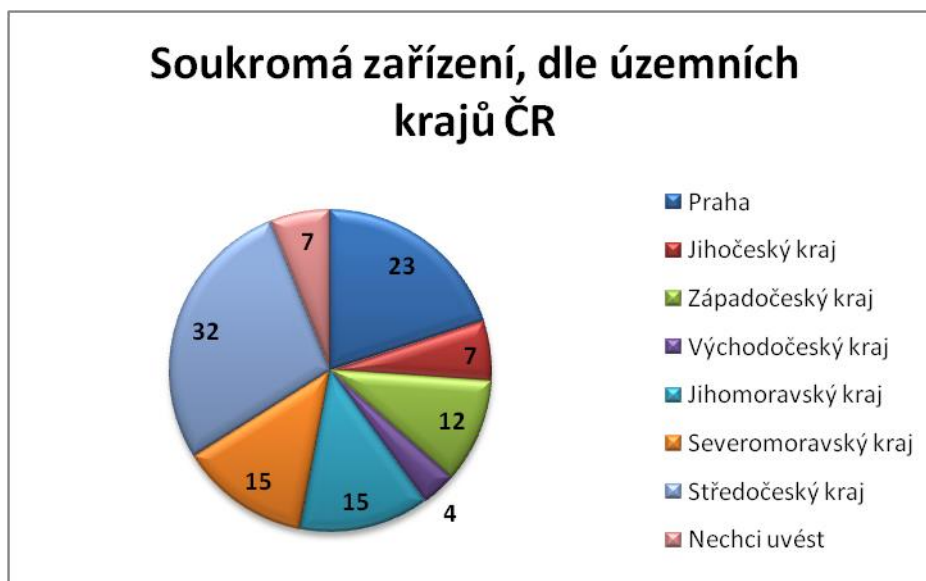
Pro získání hlubších informací byly použity tři metody výzkumu. Nejprve proběhlo dotazníkové šetření (viz příloha č. 2), na jehož základě bylo posouzeno vzdělávání v soukromých předškolních institucích a získány poznatky o tom, jaká další soukromá zařízení současně poskytují péči o předškolní dítě. Skladbu dotazníku tvořilo 21 otázek, převážně uzavřených a polootevřených, na které respondenti reagovali anonymně.

Poté byla použita metoda pozorování, která byla propojena s analýzou dokumentů ve dvou živnostenských provozovnách poskytující péči o předškolní dítě a soukromé mateřské škole, která zajišťuje výchovu a vzdělávání pod evidencí v rejstříku škol a školských zařízení.

3.2.1 Charakteristika výzkumného souboru

Dotazníkové šetření se zaměřuje na zřizovatele soukromých zařízení, zabývajících se vzděláváním a péčí o předškolní dítě. Elektronický dotazník byl rozeslán celorepublikově na základě vygenerované internetové databáze, kdy v závěru došlo k oslovení 387 soukromých předškolních zařízení, z toho vyplněno a vráceno bylo 113 dotazníků. Výzkumný soubor byl prováděn formou kvantitativního výzkumného šetření.

Lokalita soukromých institucí výzkumného souboru

Obrázek 2 Soukromá zařízení, dle územních krajů ČR

V rámci dotazníkového šetření, bylo respondenty uváděno, pod jaký kraj spadají jimi nabízená soukromá zařízení. Výsledky ukázaly, že ve Středočeském kraji provozuje soukromá zařízení 28% dotazovaných, v Praze 20%, v Severomoravském a Jihomoravském kraji 13%, Západočeský kraj tvoří 11%, Jihočeský kraj 6% a v poslední řadě Východočeský kraj, který znázorňuje pouhá 4% soukromých zařízení.

Charakteristika respondentů

Obrázek 3 Pohlaví respondentů

Na výsledcích šetření se podílelo celkem 113 respondentů z různých míst České Republiky. Jak ukazuje obrázek č. 3, většinu podílu tvoří ženy a to z 94% z celkového počtu respondentů.

Obrázek 4 Věk respondentů

Obrázek č. 4 utváří přehled věkových kategorií respondentů. Výsledky ukázaly, že nejvíce odpovědí z dotazníkového šetření poskytovala skupina respondentů ve věku od 36

do 46 let (38%). Překvapivé výsledky můžeme shlédnout u mladé generace ve věku do 25 let, kteří tvoří téměř nicotný podíl 4% z celkového součtu respondentů.

Pro realizaci pozorování a analýzy dokumentů jsem se telefonicky zkontaktovala s několika poskytovateli soukromých předškolních zařízení v Českých Budějovicích. Návštěva zařízení mi byla u většiny zamítnuta. Výzkumný soubor tak tvoří pouze tyto zařízení:

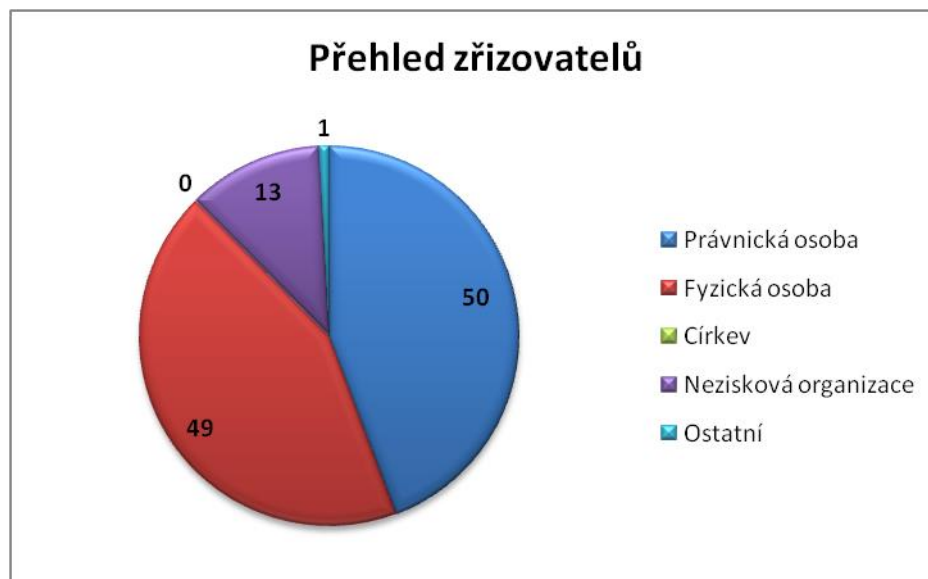
- Školička Lvíček
- Školka Strom Života
- Soukromá mateřská škola Viva Bambini

3.3 Výsledky výzkumu

Výsledky dotazníkového šetření budou zaznamenány prostřednictvím obrázků a vlastního hodnocení. Výsledky pozorování a analýzy dokumentů budou vyhodnoceny formou popisu podmínek vzdělávání ve třech výše zmíněných zařízeních. V závěru výzkumu bude provedeno porovnání soukromých a veřejných mateřských škol.

3.3.1 Dotazníkové šetření

Kdo v současné době zřizuje soukromá zařízení pro péči o předškolní dítě?

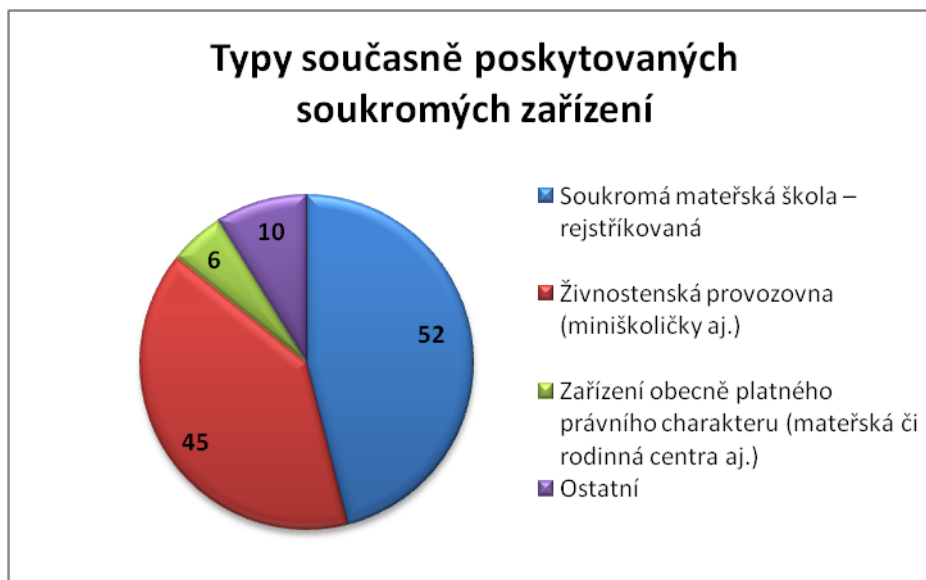

Obrázek 5 Přehled zřizovatelů

Jedním z hlavních cílů mé bakalářské práce bylo zjistit, kdo v současné době zřizuje soukromé mateřské školy. Jak znázorňuje obrázek č. 5, došlo k téměř shodnému poměru mezi zřizovateli, které z 44% tvoří právnické osoby a z 43% osoby fyzické. V rámci neziskových organizací bylo zaznamenáno 12% zřizovatelů. Jednu z otevřených odpovědí tvořila tzv. obecně prospěšná společnost (zkratka o. p. s.), kdy se zřizovatelem stal spolek.

Jaká soukromá zařízení poskytují vzdělávání a péči o dítě předškolního věku?

Obrázek 6 Typy současně poskytovaných soukromých zařízení

Respondenti odpovídali na otázku, jaký typ soukromého zařízení poskytují. Ve výsledcích se projevilo, že soukromé mateřské školy vedené v rejstříku škol tvoří 46% z celkového počtu dotazovaných. Překvapily mě výsledky živnostenských provozoven, které svou činností tvoří 40% a jsou tak na druhém místě nejčastěji zřizovaných zařízení.

Možnost otevřené odpovědi zvolilo celkem 9% respondentů, kteří uvedli tyto typy poskytovaného soukromého zařízení:

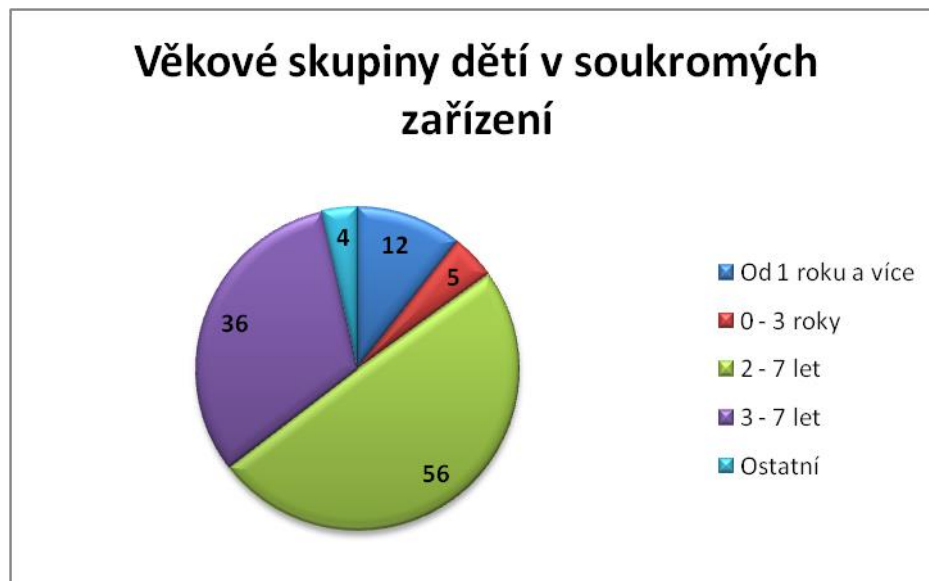
- dětská skupina,
- jesle.

Obrázek 7 Vznik soukromých zařízení

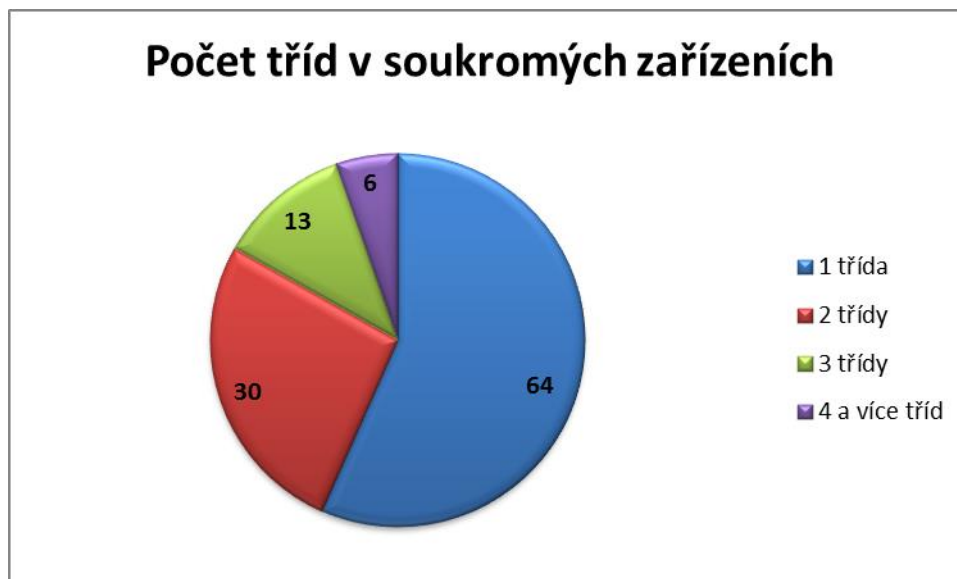
Obrázek č. 7 zachycuje dobu, kdy byly instituce výzkumného souboru založeny. Soukromé mateřské školy můžeme chápat jako trend současné doby, který se odvíjí od stále aktuálních plných stavů veřejných mateřských škol. Respondenti proto odpovídali na otázku, v jakém roce došlo k založení jimi poskytovaného zařízení. Jak je na obrázku vidět, od roku 2010 vzniklo 60% nových soukromých zařízení. Nárůst však můžeme zachytit už od roku 2005, kdy se u nás tyto služby začaly rozvíjet. Velice mě překvapily výsledky v období od roku 2000 – 2004, kdy vznikly pouze 4% soukromých zařízení péče o předškolní dítě. Domnívám se, že tyto výsledky se odrážejí od zavedení Rámcového vzdělávacího programu v souladu se školským zákonem, který nám formuluje přesné požadavky na předškolní vzdělávání.

Organizace vzdělávání a péče o děti

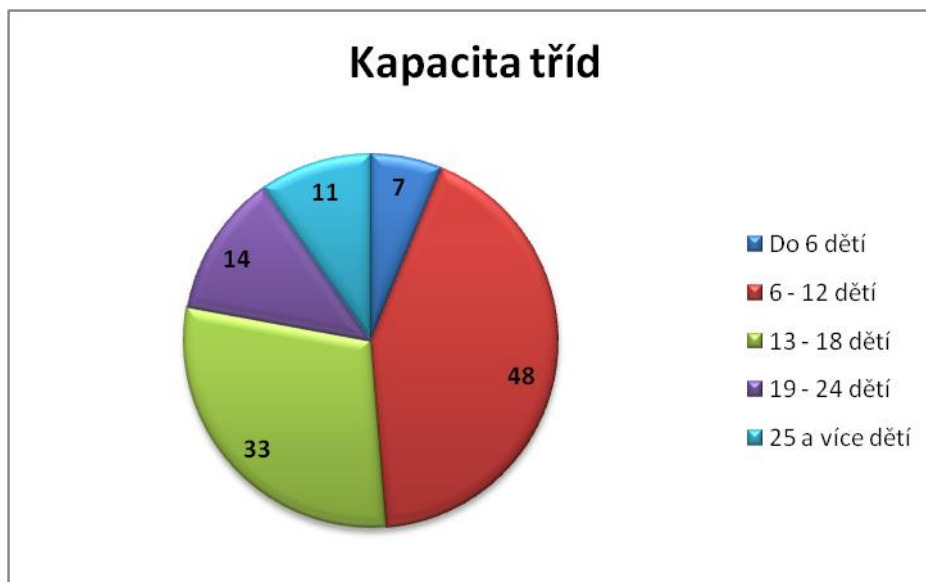
Obrázek 8 Věkové skupiny dětí v soukromých zařízeních

Soukromá předškolní zařízení se zaměřují na rozmanité věkové kategorie dětí, pro které je zařízení určené. Jak vyplývá z obrázku č. 8, nejčastěji se tyto zařízení pečují o děti ve věku od 2 do 7 let (50%) nebo na běžný předškolní věk od 3 do 7 let (32%).

Obrázek 9 Počet tříd v soukromých zařízeních

Většina soukromých předškolních zařízení pracují s menšími počty dětí pro zachování individuálního vzdělávání a nadstandardní péče. Z tohoto důvodu jsou tato zařízení převážně jednotřídní (57%) nebo dvoutřídní (27%).

Obrázek 10 Kapacita tříd

Soukromé předškolní instituce nabízejí mnohdy nadstandardní služby, kdy učitelka pracuje s menší skupinou dětí a vytváří tak lepší podmínky pro naplnění individuálního vzdělávání. Jak je z obrázku č. 10 zřejmé, nejvíce odpovědí tvoří třídy s počtem 6 – 12 dětí (42%) nebo třídy s počtem 13 – 18 dětí (29%).

Obrázek 11 Věkové složení tříd

Většina soukromých zařízení zřizuje věkově heterogenních neboli „smíšené“ třídy. Jak ukázal obrázek č. 11, takové složení tříd preferuje 89% zařízení. Důvod, proč zřizovatelé vytvářejí „smíšené“ třídy je zjevný. Převážně dochází k přijetí věkově odlišných dětí, proto by bylo vytvoření homogenní třídy komplikované. Při návštěvě soukromých zařízení v Českých Budějovicích, jsem se dozvěděla, že někteří zřizovatelé vidí v heterogenních třídách výhodu při výchově a vzdělávání. Malé děti se mohou učit nápodobou od dětí starších, činnosti vycházejí ze vzájemné spolupráce a dochází k upevňování vztahů mezi sourozenci na třídách.

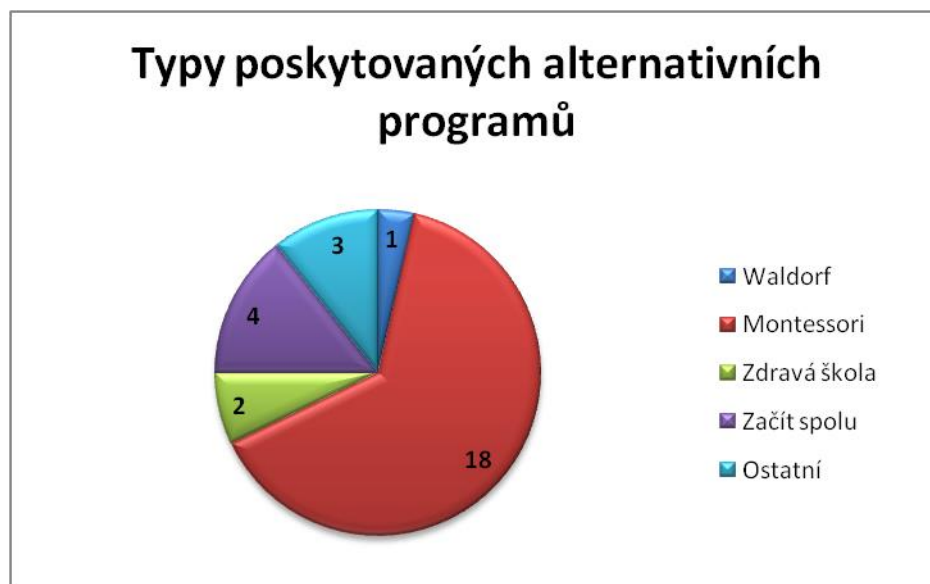
Podle jakého programu tato soukromá zařízení pracují?

Obrázek 12 Výchozí vzdělávací programy

Většina soukromých zařízení vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Výsledky ukazují, že i taková zařízení, která ve své činnosti poskytují pouze péči o dítě, nikoliv vzdělávání, mají snahu o zařazení vzdělávacích programů. Ze získaných odpovědí tak vyplývá, že 60% soukromých zařízení vychází z RVP PV a 25% z programů alternativních. Pro otevřenou odpověď se rozhodlo celkem 13% respondentů, v nichž bylo nejčastěji uváděno:

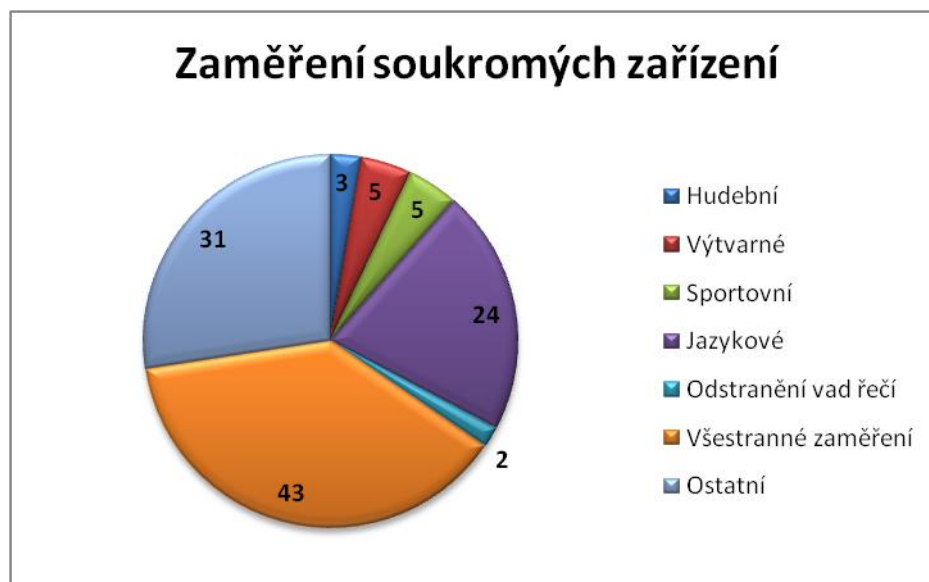
- kombinace dvou vzdělávacích programů (RVP PV + alternativní vzdělávací program),
- RVP PV se zařazením bilingvní výuky,
- Britské curriculum.

Obrázek 13 Typy poskytovaných alternativních programů

Na tuto otázku odpovídali pouze respondenti, kteří v předchozí otázce uvedli jako výchozí alternativní vzdělávací program. Jak uvádí obrázek č. 13, nejčastěji se můžeme setkat se vzděláváním podle Montessori pedagogiky, z níž vychází 16% z celkového počtu dotazovaných zřizovatelů. V otevřených otázkách jsem se setkala s několika zajímavými odpověďmi, kdy zřizovatelé uvedli tyto alternativní směry:

- Play & learn,
- S láskou a s respektem,
- Reggio Emilia.

Obrázek 14 Zaměření soukromých zařízení

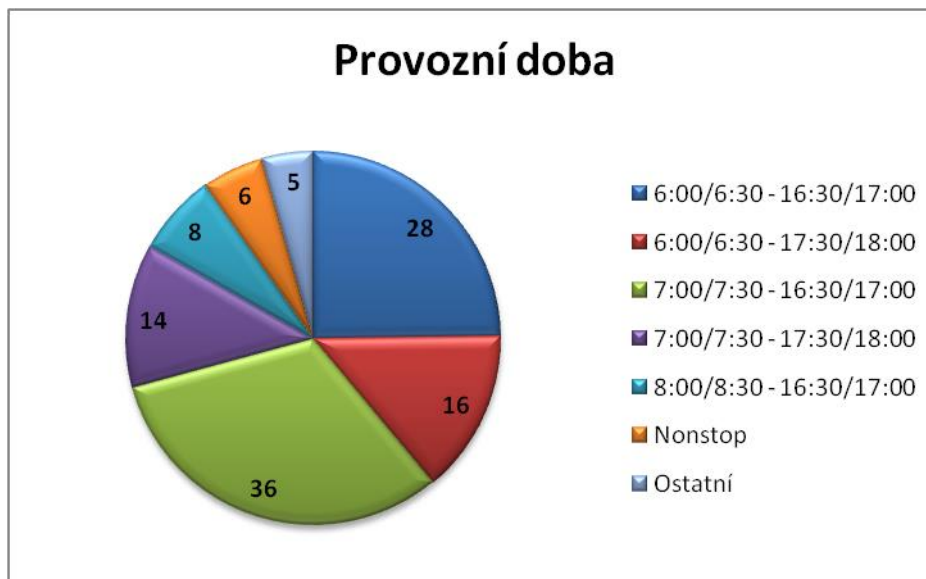
Výsledky ukazují, že většina zařízení (39%) preferuje všestranné zaměření, kdy je snahou do týdenního programu zařadit kombinaci hudebních, výtvarných, tělesných a sportovních výchov. Velký podíl odpovědí (27%) znázorňují také "ostatní", kde respondenti často uváděli tyto zaměření:

- ekologická a environmentální výchova,
- rozvoj intelektu pro nadané děti (metodou mensa NTC learning),
- prožitková pedagogika,
- zdravý životní styl,
- multikultura.

Soukromá předškolní zařízení se také zaměřují na rozvoj cizích jazyků. Výsledky znázorňují, že tento druh zaměření zvolilo 21% zařízení.

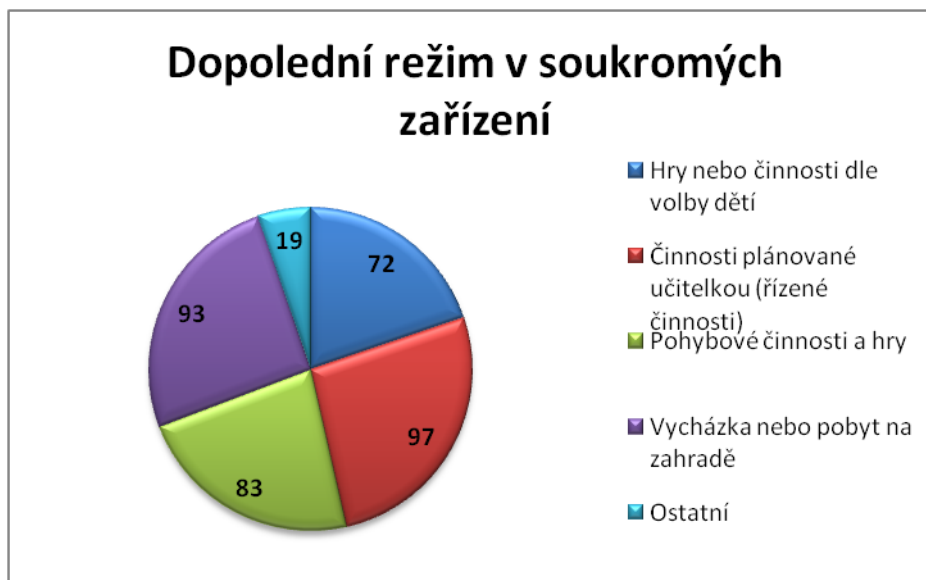

Organizace chodu

Obrázek 15 Provozní doba

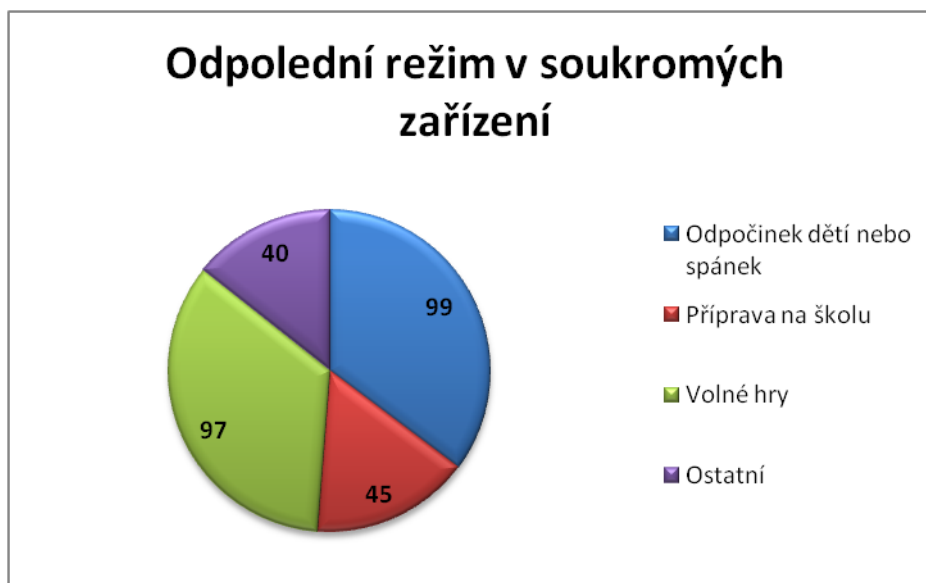
Obrázek č. 15 se zabývá provozní dobou v soukromých předškolních zařízeních. Provozní doby jsou různorodé, nejčastěji se však setkáváme s časem od 7:00/7:30 – 16.30/17:00 (32%), s provozem od 6:00/6:30 – 16:30/17:00 (25%) a s dobou od 6:00/6:30 – 17:30/18:00 (14%), kdy se jedná o dvanáctihodinový provoz. Překvapila mě zařízení, která jsou v provozu nonstop (5%).

Obrázek 16 Dopolední režim v soukromých zařízeních

Mou snahou bylo zanalyzovat režim dne v soukromých předškolních zařízeních. Při zpracování dotazníku jsem vycházela z běžného dopoledního režimu veřejných mateřských škol. Je proto možné porovnat pojetí vzdělávání v soukromých mateřských školách a zařízeních zabývajících se pouhou péčí o předškolní dítě s veřejnou mateřskou školou. Z obrázku č. 16 vyplývá, že 27% soukromých zařízení mají v dopoledním programu zařazené činnosti plánované učitelkou, tzv. řízené činnosti. Většina soukromých zařízení taktéž dodržují pravidelný pobyt venku, který tvoří druhou z nejvíce volených odpovědí a tvoří tak 26% z celkového součtu. V dopoledním programu jsou z 23% zařazovány také pohybové činnosti a volné hry dětí (20%). Ve zvolených otevřených odpovědích, které tvořily pouhých 5%, byly uváděny tyto možnosti:

- práce s Montessori materiálem (podle Montessori standardů AMI - výběr dle potřeb dítěte z předem připraveného prostředí),
- zájmové kroužky,
- práce na zahradě,
- tříhodinový pracovní cyklus.

Obrázek 17 Odpolední režim v soukromých zařízeních

Odpolední náplň dne v soukromých zařízeních tvoří z 35% odpočinek nebo spánek dětí a volné hry, 16% zařízení mají snahu zařadit do odpoledního programu přípravu na

školu a 14% opovědí poskytuje jiný odpolední program než běžná mateřská škola. V rámci těchto odpovědí se setkáváme s nabídkou odpoledních zájmových kroužků a praktickými činnostmi, kdy učitel rozvíjí tvořivost dětí formou kreativních programů.

Personální podmínky

Obrázek 18 Personální obsazení

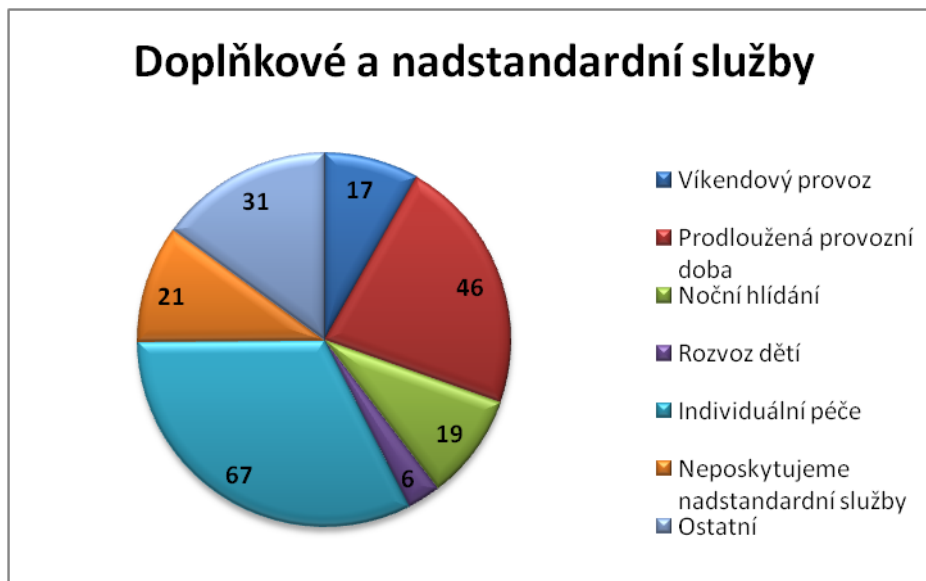
Obrázek č. 18 znázorňuje přehled možného personálního obsazení v soukromých předškolních zařízeních a zařízeních péče o dítě. V každém předškolním zařízení by měl pracovat tým kvalifikovaných pedagogů. Z celkového počtu 113 respondentů uvedlo pedagogický personál 93%. Některá soukromá zařízení poskytují své služby dětem ve věku od 0 – 3 let, kdy péči zajišťuje zdravotnický personál. Zdravotní sestry tvoří 14% z celkového součtu odpovědí, v tomto případě se může jednat o jesle nebo živnostenskou provozovnu, jenž poskytuje své služby formou vázané živnosti. Asistent pedagoga tvoří stejný podíl v ohledu na personální obsazení, můžeme z toho vyvodit, že i v soukromých zařízeních se setkáváme s integrací dětí se zdravotním postižením. V rámci otevřených odpovědí jsem se dozvěděla, že personální obsazení tvoří i tzv. profesionální chůvy.

Obrázek 19 Požadavky na pedagoga v ohledu na vzdělání

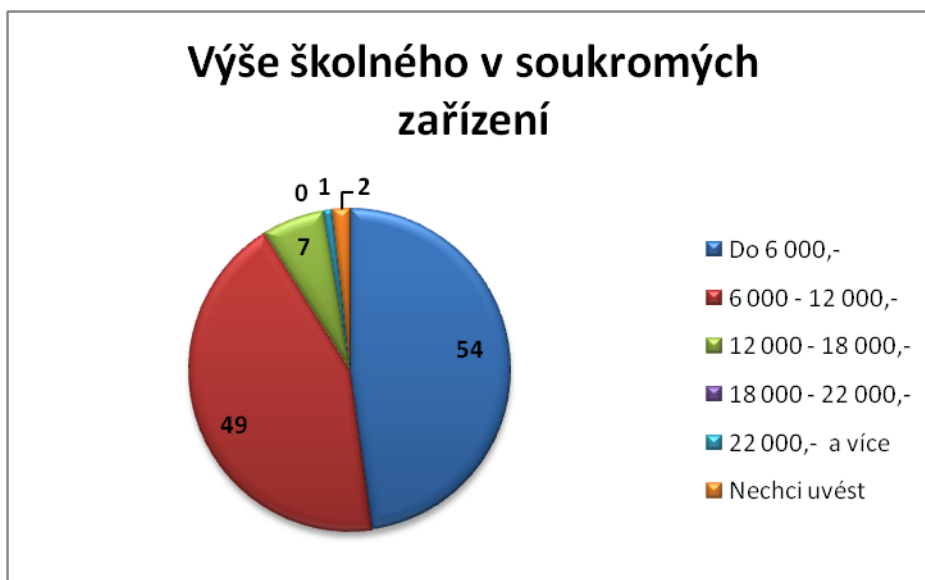
Své šetření jsem také směřovala na zjištění, jaké požadavky jsou kladeny na pedagoga v ohledu na jeho dosavadní vzdělání a praxi. Jak vyplývá z obrázku č. 19, 51% zřizovatelů soukromých předškolních zařízení výběr pedagoga podmiňují získané kvalifikaci ve středoškolském vzdělání, v oboru předškolní pedagogiky. Zbýlých 39% tvoří zřizovatelé, kteří zohledňují zejména praxi a kvality pedagoga a v poslední řadě jsou z 11% preferováni pedagogové, kteří získali vysokoškolské vzdělání v oboru předškolní pedagogiky.

Jaké nadstandardní a doplňkové služby mohou tyto zařízení poskytovat?

Obrázek 20 Doplňkové a nadstandardní služby

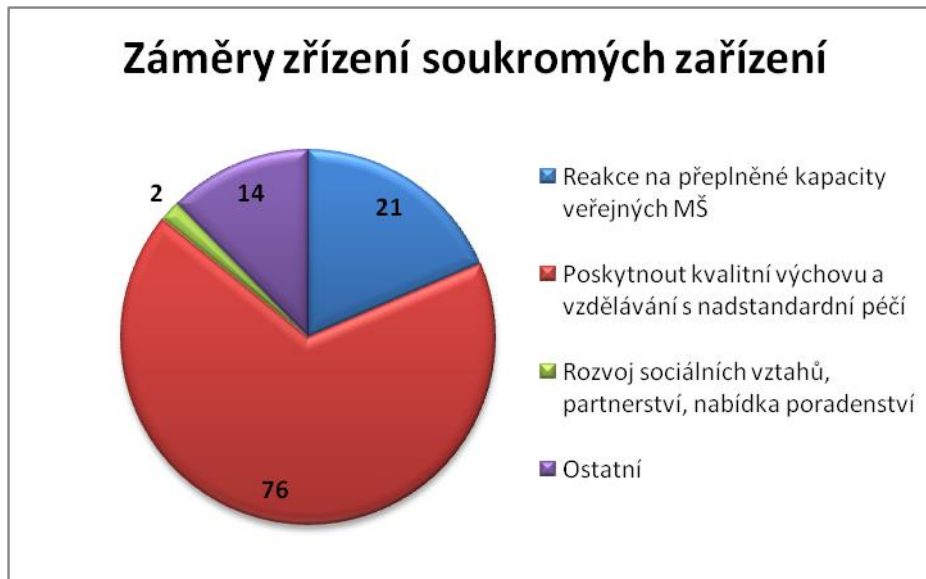
Soukromé předškolní zařízení mají svou vizi lišit se od běžných veřejných škol, proto poskytují různé doplňkové a nadstandardní služby dětem a rodičům. Dalším cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, jaké konkrétní nadstandardní služby tato zařízení poskytují. Obrázek znázorňuje přehled nadstandardních služeb, s kterými se můžeme v soukromých předškolních zařízeních setkat. Z důvodu, že péče a vzdělávání probíhá v menších početních skupinách, garantují tak naprostou individuální péči (32%). Nadstandardní služby jsou do nabídek soukromých předškolních zařízení zařazovány proto, aby se tak staly pro rodiče lákavou lokalitou. Mezi další často nabízené služby patří prodloužená provozní doba (22%), kdy je zajištěná určitá flexibilita mezi daným zařízením a zaměstnáním rodičů dítěte. Ve znázornění „ostatních“ se setkáváme s dalšími alternativami nadstandardních a doplňkových služeb, mezi které patří: Prázdninový provoz, mimoškolní program, přednášky pro rodiče, doplňkové hlídání, poskytování wellness služeb v rámci školy, zajištění stravy v biokvalitě (poskytnutí stravování „na míru“), možnost sledování dětí přes kódovanou webkameru a jiné.

Obrázek 21 Výše školného v soukromých zařízeních

V návaznosti na poskytované nadstandardní a doplňkové služby si soukromá předškolní zařízení samostatně stanovují výši školného. Závaznou částku může ovlivnit několik faktorů, kterými se mohou stát již zmíněné nadstandardní služby, celodenní nebo pouze dopolední docházka dítěte do zařízení, pravidelnost docházky (pokud dítě navštěvuje zařízení nárazově, bývají rodičům stanoveny vyšší ceny služeb) a jiné. Obrázek č. 21 prezentuje výsledky školného v případě, že dítě dochází do zařízení 5 dní v týdnu při celodenní docházce. Většina zřizovatelů (48%) tak vykazuje výši školného, které činí maximální hranici 6.000 Kč měsíčně. Dle mého úsudku mi tato částka přijde přiměřená v porovnání s nabízenými službami. Druhou skupinu tvoří zřizovatelé, kteří si výši školného stanovily v rozmezí od 6.000 do 12.000 Kč měsíčně, tato částka mi naopak přijde na poměry dnešních rodin velmi nepřiměřená.

Jaké jsou hlavní záměry zřízení těchto zařízení?

Obrázek 22 Záměry zřízení soukromých zařízení

Ve stanovených cílech své práce zmiňuji zjištění záměru zřízení soukromých předškolních zařízení. Domnívala jsem se, že většina soukromých zařízení vzniklo na popud plných stavů veřejných mateřských škol. Obrázek č. 22, mi však tuto domněnku vyvrací, jak je v obrázku znázorněno, 67% zřizovatelů uvádí svůj záměr zřízení v ohledu na poskytování kvalitní výchovy a vzdělávání s nadstandardní péčí o dítě. Následujících 19% tvoří záměr reagovat na přeplněné kapacity veřejných mateřských škol. V rámci otevřených odpovědí jsem získala 12% rozmanitých klíčových záměrů zřízení. Tyto mi však přišly velice zajímavé:

- vytvořit prostředí pro bilingvní a multikulturní výchovu a vzdělávání,
- vytvoření možnosti umístit dítě do předškolního zařízení dříve v zájmu udržení pracovního místa rodičů,
- rozšíření zařízení s možností integrace dětí s postižením,
- vytvořit zařízení se zaměřením na speciální logopedickou péči pro děti s poruchou komunikace a další.

Přestože jsem tuto možnost odpovědi do svého dotazníku nezařadila, domnívám se, že jedním ze záměrů zřízení soukromých předškolních zařízení se naneštěstí stávají i vize vysokého zisku.

Obrázek 23 Aktuální stav kapacit

Posledním obrázkem mého dotazníkového šetření je zjištění aktuálního stavu kapacit soukromých předškolních zařízení. Jak lze vidět, 41% zřizovatelů udává plný stav, kdy nemají ve svém zařízení žádná volná místa, 37% zřizovatelů uvedlo, že mají téměř plný stav a 22% tvoří zařízení, která mohou stále přijímat děti k celodenní docházce. Tyto se taktéž mohou odvíjet od lokality, v které soukromé předškolní zařízení sídlí, jak můžeme vidět z výsledků z obrázku č. 2.

3.3.2 Pozorování, analýza dokumentů

V rámci výzkumu jsem navštívila tři soukromé předškolní zařízení v Českých Budějovicích, v nichž jsem použila metody pozorování a analýzu dokumentů.

Podmínky vzdělávání a péče o dítě v soukromých institucích

Školička Lvíček

Školička Lvíček je soukromé rodinné zařízení poskytující péči o předškolní dítě ve věku od 0 – 6 let. Školička poskytuje službu celodenního hlídání a krátkodobé péče. Kapacita celého zařízení je 20 dětí. Cena měsíčního školného při celodenní docházce činí v tomto zařízení 4500Kč. Školička Lvíček je soukromá instituce, která je provozována kombinací vázané a volné živnosti. Tato živnostenská provozovna vznikla v roce 2013 a jejím zřizovatelem je Bc. Linda Konrádová.

Věcné podmínky

Školička Lvíček je dvoutřídní zařízení. Modrá třída je určena dětem, které jsou ve školičce trvale přihlášeny k pravidelné celodenní docházce ve věku od 2 do 6 let (současný stav je 14 dětí). Červená třída je určena mladším dvou let a dětem hlášeným ke krátkodobé péči a příležitostnému hlídání (současný stav je 6 dětí).

Interiér zařízení tvoří dvě třídy s šatnami, společnou jídelnou, sociálním zařízením a kuchyňka. Veškeré vybavení zařízení odpovídá hygienickým a bezpečnostním normám. Materiální vybavení tříd je odpovídající svým prostorovým řešením, poskytují kvalitní a zdravotně nezávadné hračky a je doplněno dostatečným množstvím pomůcek pro tvořivé a kreativní činnosti. Třídy jsou prostorné a zajišťují bezpečnost dětí při hře. Hlavní místnost, neboli herna vytváří optimální zázemí pro hru, nikoliv pro vzdělávání. Ve třídě jsem postrádala dětské stolečky, u nichž by si děti mohly volně kreslit, malovat, tvořit, prohlížet si knihy či jiné činnosti. Stoly u nichž děti mohou výtvarné, praktické a vzdělávací činnosti realizovat jsou pouze v jídelně, kam je dětem vstup bez doprovodu dospělého zakázán. Školička Lvíček poskytuje dostatečné herní vybavení pro děti všech věkových kategorií. V rámci sociálního zařízení je zajištěn přebalovací pult, nočníky při stravování jsou zajištěné dětské jídelní židličky pro nejmenší a další.

Školička Lvíček má svou vlastní zahradu, která v současné době postrádá základní herní vybavení, které by zajistilo dostatečné venkovní vyžití. Paní Konrádová plánuje vybudování dětského hřiště v létě 2015.

Životospráva

Školička Lvíček zajišťuje stravu prostřednictvím dovážených obědů společností MAKRO. Dopolední a odpolední svačiny zajišťují rodiče dětí, formou balené krabičkové stravy. V průběhu dne je dodržován pravidelný pitný režim. Cena obědu činí 35 Kč/den.

Psychosociální podmínky

Školička Lvíček zajišťuje bezpečné prostředí, které má snahu o naplnění individuálních potřeb dětí. Je kladen důraz na osobní svobodu a volnost, která je však

podmíněná pravidla, které si vytvářejí děti s pečovatelkou ve své třídě. Velký prostor je dán spontánní hře dětí a tvořivým činnostem přizpůsobeným jejich věku.

Organizační podmínky

Provozní doba zařízení je od 8:30 do 18:00 hodin. Školička Lvíček vychází z níže uvedeného režimu, který je běžnou náplní dne předškolních dětí. V Červené třídě je zajištěné hlídání a hra dětí s naplňováním jejich potřeb, jsou zde upřednostněny pečovatelské služby dětem od raného věku.

Tabulka 1 Režim dne, Školička Lvíček

Režim dne	
08:30 - 09:00	Příchod dětí, volná hra
09:00 - 09:30	Hygiena, dopolední svačina
09:30 - 10:00	Organizované činnosti, tvoření
10:00 - 11:00	Pobyt venku, pohybové aktivity
11:00 - 11:30	Hygiena, oběd
11:30 - 14:30	Odpolední spánek
14:30 - 15:00	Hygiena, odpolední svačina
15:00 - 18:00	Volná hra, zábavné činnosti, pobyt venku

Vlastní zdroj

Školička Lvíček poskytuje rodičům a dětem tyto doplňkové a nadstandardní služby:

- příjem dětí bez stanovených kritérií,
- nadstandardní výbavu zařízení přizpůsobenou dětem od raného věku,
- prodloužená provozní doba,
- individuální péče.

Personální podmínky

Personální obsazení tvoří jedna hlavní pečovatelka a dvě brigádnice zaměstnané na DOPP. Hlavní pečovatelka splňuje kvalifikaci pracovníka v sociálních službách a dvě brigádnice jsou kvalifikované v oboru předškolní pedagogiky. Pečovatelka poskytuje hlavní péči dětem ve věku od 0 do 2 let, brigádnice zastupují roli pedagoga u dětí od 2 do 6 let. Tento personál zastupuje veškeré práce provozních pracovníků.

Spoluúčast rodičů

Školička Lvíček zařazuje do svého programu jednou měsíčně nabídku programu pro rodiče s dětmi. V současné době plánují návštěvu Jihočeské knihovny, keramické dílny Domino a společné navštívení Fight clubu, kde se děti s rodiči mohou zúčastnit lekce Zumby.

Analýza dokumentů

Lvíček se svou činností snaží vytvářet prostředí běžné mateřské školy, čímž se opírá o Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. V běžné dokumentaci poskytuje Školička Lvíček veřejně k nahlédnutí provozní řád a eviduje denní docházku dětí.

Školka Strom Života

Školka strom Života je soukromé dětské centrum, které provozuje svou činnost v režimu běžné mateřské školy a je určeno dětem ve věku od 2 do 7 let. Dětské centrum se soustředí na vytvoření běžného předškolního zázemí, čímž je upřednostněna dlouhodobá spolupráce rodičů s dětmi. Zařízení taktéž nabízí doplňkovou službu krátkodobá péče s možností příležitostní docházky. Kapacita zařízení je stanovena na 24 dětí. Výše školného je v tomto zařízení při měsíční celodenní docházce 5200 Kč. Zařízení funguje od ledna 2014 a jeho zřizovatelkou je Martina Brabcová. Školka Strom Života je jedna z živnostenských provozoven, jejímž provozovatelem je firma Gimi line s.r.o (společnost s ručením omezeným), kdy se jedná o formu podnikání, v němž má zřizovatelka omezené ručení za závazky.

Věcné podmínky

Dětské centrum Strom Života je jednotřídní zařízení, které provozuje svou činnost v prostorných přízemních prostorech zděného domu. Interiér zařízení tvoří herna s hracími koutky a šatnou, jídelna, dětská ložnice a kuchyňka. Součástí zařízení je menší zahrádka, kde se děti pečlivě starají o své záhonky a mají také možnost venkovního pohybového vyžití.

Materiální vybavení zařízení poskytuje dostatečné množství kvalitních dětských hraček a je doplněné o pestrou škálu pracovních a výtvarných pomůcek. Veškeré vybavení třídy splňuje hygienické požadavky a normy.

Životospráva

Školka Strom Života zajišťuje celodenní vyváženou a makrobiotickou stravu v bio kvalitě doplněnou pravidelným pitným režimem. Obědy jsou do zařízení dováženy místní bio restaurací Spirála, rodiče dětí si tak mohou volit z tří obědových menu (masové, bezlepkové, vegetariánské), čímž je umožněno poskytovat dětem stravu „na míru“. Cena stravného v bio kvalitě činí 50 Kč/den. (dopolední svačina, oběd, odpolední svačina).

Psychosociální podmínky

Zařízení Strom Života zajišťuje dětem bezpečné prostředí, které si zakládá na vzájemném respektu a úctě k druhému vycházející z osobnosti dítěte. Vzdělávání a péče dětí je realizována za příjemné atmosféry empatických pedagogů. Děti mezi sebou respektují pravidla soužití. Ve vztazích mezi dětmi a dospělými panuje vzájemná důvěra a tolerance. Děti si v zájmu činnosti samostatně vytvářejí příjemné a estetické prostředí ve třídě.

Školka Strom Života se zaměřuje na ekologickou výchovu dětí, v rámci které se děti učí třídit odpad, učí se pěstovat vlastní zeleninu a budovat tak kladný vztah k přírodě a její ochraně. Děti se učí pracovat s přírodním materiálem a poznávat okolní svět. V tomto zařízení je apelováno na pravidelný pobyt venku a udržování tak kontaktu se zvířaty a přírodou.

Organizační podmínky

Provozní doba zařízení je od 6:30 do 16:30 hod. Školka Strom Života vychází z níže uvedeného režimu dne, v němž můžeme sledovat neobvyklé aktivity formou čajového rituálu, kdy děti zahájí den povídáním si v kruhu s pedagogy a vytvářejí si tak příjemnou chvíli u šálku čaje nebo cvičení jógy. Do režimu dne je zařazena práce s textem na podporu projektu celé Česko čte dětem.

Školka Strom Života nabízí v rámci své činnosti pestrou nabídku zájmových aktivit, do nichž je zařazena výuka cizích jazyků (angličtina, francouzština, španělština), dětská jóga, celodenní výlety, práce na zahradě, pečení s dětmi a další.

Tabulka 2 Režim dne, Školka Strom Života

Režim dne	
06:30 – 8:30	Spontánní hra, pohybové aktivity, čajový rituál
08:30 – 09:00	Cvičení jógy, práce s textem (pohádky, říkanky, básničky)
09:00 – 09:30	Hygiena, dopolední svačina
09:30 – 10:30	Řízená činnost, zájmové aktivity
10:00 – 11:30	Pobyt venku, péče o záhonky
11:30 – 12:00	Hygiena, oběd
12:00 – 14:30	Odpočinek na lehátku, spánek, klidové činnosti pro nespící děti
14:30 – 15:00	Hygiena, odpolední svačina
15:00 – 16:30	Volná hra, pobyt venku tvořivé činnosti

Vlastní zdroj

Zařízení poskytuje tyto nadstandartní služby:

- zanechání rodičovského příspěvku,
- bohatý program dne,
- bio strava,
- výuka jazyků,
- možnost zápisu v průběhu celého roku,
- individuální péče,
- zařazení dětské filozofie do vzdělávacího programu.

Personální podmínky

Personální obsazení tvoří kolektiv čtyř pedagogů. Veškeré pracovnice jsou kvalifikované v oboru předškolní pedagogiky. Zajištěný pedagogický tým vytváří bezpečné a rodinné prostředí.

Spoluúčast rodičů

Rodiče se mohou účastnit zájmových aktivit a kulturních programů formou výstav, besídek a mohou se také podílet na ekologických projektech zařízení (práce na zahrádce, třídění odpadu, recyklace, tvoření z odpadového materiálu a další).

Analýza dokumentů:

Soukromé zařízení vychází z kombinace Rámcového vzdělávacího programu, v němž se opírá o podmínky vzdělávání a vlastního školního vzdělávacího programu, který může využít dětskou psychologii a filozofii při vzdělávání. Program dále podporuje environmentální výchovu a spojení dětí s přírodou. V rámci školní dokumentace zařízení pravidelně zaznamenává docházku dětí.

Soukromá mateřská škola Viva Bambini s.r.o

Soukromá montessori mateřská škola Viva Bambini je soukromé předškolní zařízení vedeno v registru škol pod Ministerstvem školství. Činnost mateřské školy je určena k celodenní péči s kapacitou 20 dětí ve věku od 3 do 6 let. Řídí se principy monessori pedagogiky a zároveň se nechává inspirovat přínosnými prvky z ostatních pedagogických směrů. Mateřská škola Viva Bambini funguje celoročně a má za sebou již 8 let působnosti na území Českých Budějovic. Výše školného v tomto zařízení činí při celodenní pravidelné měsíční docházce 7000 Kč. Školné se mateřská škola snaží držet na nezbytně nutné výši při zachování standardu a kvality služeb.

Věcné podmínky

Soukromá mateřská škola Viva Bambini sídlí od září 2014 v pronajaté, nově zrekonstruované vile. Budova musela být přizpůsobena potřebám předškolního zařízení v souladu s přísnými požadavky zákonných předpisů.

V prostorách školní budovy mají děti k dispozici dvě hlavní pracovní místnosti, kde tráví podstatnou část dne. Jedna místnost je vybavena montessori vzdělávacími pomůckami, kobercem s elipsou, kde se děti každý den přivítají a seznamují s programem a novinkami, které je čekají. Druhá hlavní místnost je uzpůsobena tzv. praktické činnosti a také je vybavena stolečky a židličkami, kde děti svačí a obědvají. Dále mají k dispozici koutek na výtvarnou tvorbu. V horním patře školky děti relaxují a odpočívají ve spacích místnostech. Sociální zázemí a šatny jsou samozřejmostí. Součástí školky je i zahrada, která je vybavena altánkem a lavičkami. V tomto roce plánuje mateřská škola úpravu školní

zahrady na přírodní zahradu, kde budou následně vybudovány vrbové stavby a smyslový chodníček.

Životospráva

Soukromá mateřská škola Viva Bambini zajišťujeme kvalitní laktovegetariánskou stravu v bio kvalitě splňující požadavky pro registrované školky a to ve spolupráci s českobudějovickou restaurací Greenhouse, která je schopna vyhovět i v případě jakýchkoliv potravinových alergií. Cena stravného činí 80 Kč/den, v ceně je zahrnuta dopolední svačina, oběd a odpolední svačina.

Psychosociální podmínky

Soukromé zařízení Viva Bambini vytváří přátelské, zábavné a vzdělávací prostředí, v němž vládne řád a pořádek. Děti se učí vše, co v životě potřebují s lehkostí a hravostí nejen od pedagogů, ale od sebe navzájem. Základním pravidlem tohoto zařízení je “respektovat a být respektován”. Zařízení respektuje individualitu každého jedince a jeho individuální rozvoj, zájmy, způsoby chování a učení se. Pedagog vytváří roli průvodce za poznáním dítěte, zajišťuje bezpečné prostředí, podává pomocnou ruku a zároveň určuje hranice a pomáhá dětem dané hranice pochopit a přijmout.

Organizační podmínky

Provozní doba zařízení je každý všední den od 7:30 do 16:30 hodin, kromě státních svátků a prázdnin. Vzdělávání v této mateřské škole vychází z níže uvedeného režimu den.

Oblasti vzdělávání v montessori mateřské škole jsou soustředěny na praktický život, výchovu smyslů, matematiku, jazyk a kosmickou výchovu. Děti se pravidelně schází na elipse, která funguje na základě rozvoje psychické a fyzické rovnováhy.

Do denního programu je 2x týdně zařazena mimo jiné aktivity i výuka anglického jazyka metodou Mysli anglicky. Jedná se o unikátní ucelený výukový systém akreditovaný Ministerstvem školství. Didaktický materiál vychází z principů a zásad montessori pedagogiky. Výuka je zajištěna externími pracovníky. Děti jsou také podporovány i ve

fyzických aktivitách, minimálně 3x týdně jdou na procházku na blízka hřiště, 1x týdně probíhá sportovní kroužek.

Tabulka 3 Režim dne, soukromá mateřská škola Viva Bambini

Režim dne	
07:30 – 09:00	Příchod dětí, přivítání se s učitelkou, volná hra
09:00 – 09:30	Hygiena, dopolední svačina
09:30 – 10:00	Elipsa, organizované činnosti s Montessori pomůckami a materiálem
10:00 – 11:30	Pobyt a vzdělávací činnosti ve venkovním prostředí
11:30 – 12:00	Hygiena, oběd
12:00 – 14:00	Spánek, odpočinek na lehátku, příprava na školu
14:00 – 14:30	Hygiena, odpolední svačina
14:30 – 16:30	Individuální odpolední činnost, zájmové činnosti, volná hra s Montessori materiálem

Vlastní zdroj

Zařízení poskytuje tyto nadstandardní služby:

- laktovegetariánská strava,
- individuální přístup,
- speciální vzdělávací pomůcky,
- moderní trendy vzdělávání,
- pořádání vzdělávacích kurzů.

Personální podmínky

Pedagogický tým tvoří dvě kvalifikované pedagogické pracovnice v oboru předškolní pedagogiky zaměstnané na hlavní pracovní poměr. Tři další paní vychovatelky jsou zaměstnány na DOPP a tak je mateřská škola schopna flexibilně reagovat na nečekané změny či potřeby provozu (nemoc, dovolená, další vzdělávání...). Dále se o provoz školky starají tři nepedagogické pracovnice.

Spoluúčast rodičů

Mateřská škola Viva Bambini pravidelně 1x měsíčně připravuje pro širokou veřejnost montessori tvořivé sobotní dílničky, které navštěvují rodiče a děti. Tyto dílničky umožňují rodičům přístup do prostor školy, kde se v rámci těchto dílniček seznamují s montessori

pedagogikou a mohou si vyzkoušet práci s veškerými pomůckami, s kterými zařízení disponuje. Společně tak rodiče se svými dětmi tráví tvořivé dopoledne.

Analýza dokumentů

Soukromá mateřská škola Viva Bambiny vychází z kombinace RVP PV a alternativního vzdělávacího programu zabývající se Montessori pedagogikou. Na tomto základě má mateřská škola sestavený školní vzdělávací program, v němž je zmíněná práce s montessori materiálem a pomůckami. Soukromá mateřská škola vytváří s pedagogickým týmem i třídní vzdělávací program, kde je seznam montessori pomůcek s kterým zařízení disponuje, je zmíněná organizace vzdělávání a vzdělávací obsah s rozpracovanými tematickými bloky. Dále zařízení eviduje docházku dětí.

4 SHRUTÍ VÝZKUMNÉHO SOUBORU

Výsledky výzkumu vytvořily přehled informací a hlubších poznatků o vzdělávání a péči v soukromých předškolních institucích. V rámci dotazníkového šetření bylo zjištěno, kdo v současné době zřizuje soukromé předškolní instituce. Zřizovateli těchto zařízení jsou právnické či fyzické osoby, které provozují zejména soukromé mateřské školy vedené v rejstříku škol a živnostenské provozovny, které nabízejí péči o předškolní dítě.

V ohledu na organizaci vzdělávání a péči o dítě bylo zjištěno, že soukromé předškolní instituce nejčastěji poskytují své služby dětem ve věku od 2 do 7 let a dále dětem od 3 do 7 let. Můžeme tedy tvrdit, že věkové skupiny dětí, kterým se služby v soukromých institucích nabízí, jsou téměř srovnatelné s veřejnou mateřskou školou. Čím se ovšem soukromé instituce ve většině případů od veřejných mateřských škol odlišují, je počet dětí se kterými učitel ve třídě pracuje. Snahou soukromých předškolních zařízení je vytvářet lepší podmínky pro vzdělávání a péči o dítě, než nabízí veřejná mateřská škola. Ve výsledku bylo zjištěno, že soukromé předškolní instituce vycházejí z celkové kapacity tříd v rozmezí 6 – 12 nebo 13 - 18 dětí. Tyto výsledky jsou nesrovnatelné s veřejnými školami, které vzdělávání uskutečňují v běžném počtu 24 – 28 dětí na jednu třídu. Soukromé předškolní instituce volí omezený počet dětí ve třídách z důvodu garance zajištění individuálního přístupu.

Záměrem práce bylo také zjistit, z jakých vzdělávacích programů tyto zařízení vycházejí. Bylo velmi příjemné získat informaci, že snahou těchto zařízení je vycházet z Rámcového vzdělávacího programu nebo z programů alternativních. Některá zařízení svou činností nabízejí možnost vzdělávat dítě neobvyklým způsobem na principu např. bilingvní výuky, britského curricula a mnoha dalších. S touto možností se ve veřejných mateřských školách setkáváme velmi zřídka. Je ovšem důležité podotknout, že řádnou výchovu a vzdělávání nám v rámci soukromých předškolních institucí zajišťuje pouze soukromá mateřská škola vedena v rejstříku škol. Živnostenské provozovny vyvíjejí snahu napodobit denní program mateřským školám, ačkoliv je v jejich kompetenci pouhá péče o dítě.

Organizace chodu v soukromých institucích ve výsledku ukázala, že většina zařízení vychází z běžného denního programu jako veřejné mateřské školy. Dopolední program tak

obsahuje ranní hry dětí, řízenou činnost a pobyt venku. Odpolední program zajišťuje pravidelný spánek dětí nebo odpočinek po obědě a navazuje na přípravu na školu pro předškolní děti nebo volné odpolední hry. Některá zařízení uvedla, že v odpoledním programu zahajují zájmové kroužky, které zařízení nabízí.

Soukromé předškolní instituce vycházejí vstříc potřebám rodičů formou nadstandardních a doplňkových služeb, které většina těchto zařízení poskytuje. Dotazníkové šetření utvořilo přehled nejčastěji nabízených nadstandardních služeb. Nejčastěji poskytovanou službou je individuální péče o dítě, prodloužená provozní doba, víkendový provoz a plno dalších, které veřejné mateřské školy nejsou schopny rodičům nabídnout.

V návaznosti na poskytované nadstandardní a doplňkové služby si soukromé předškolní instituce stanovují výši školného, které činí až 12 000 Kč. Nejčastěji bylo uváděno, že školné při pravidelné měsíční celodenní docházce vychází do 6 000 Kč. Tato částka je relativně přijatelná v porovnání nabízených služeb. Druhý nejčastěji uváděný měsíční tarif školného činil 6 000 – 12 000 Kč. V tomto ohledu jsou veřejné mateřské školy finančně dostupnější. Výše školného ve veřejných mateřských školách se měsíčně pohybuje okolo 400 – 1000 Kč. (Dostupné z: <http://www.jakdoskolky.cz/typy-ms/>)

Velmi důležitou otázkou pro mě bylo, s jakým záměrem jsou tyto instituce zřizovány. Výsledky uvádějí, že nejčastějším důvodem je poskytování kvalitní výchovy a vzdělávání s nadstandardní péčí. Ačkoliv doufám, že tyto záměry jsou pravdivé, domnívám se, že by se v současné době našlo i několik soukromých předškolních institucí mimo soukromé mateřské školy, které svou činnost zahájily na základě vysokého zisku.

Odpověď na otázku, za jakých podmínek je vzdělávání v soukromých předškolních zařízeních realizováno, jsem si upřesnila při návštěvě tří soukromých zařízení v Českých Budějovicích. Prvním zařízením, které jsem navštívila, byla Školička Lvíček. Toto zařízení nenaplnilo mou představu předškolního vzdělávání. Školička Lvíček poskytuje rodičům hlídání a více než na vzdělávání se zaměřuje na péči o dítě. Důvodem je nestálý pedagogický personál, který současně zastupují brigádnice v oboru předškolní pedagogiky. Dále je třída

svým materiálním vybavením a prostorovým řešením uzpůsobená zejména pro hru dětí, nikoliv vzdělávání. Možnost příležitostného hlídání je v tomto zařízení plně využívána, proto vzdělávání nelze plánovat, učitelka musí vždy vycházet ze situace daného dne. Velmi se mi líbilo zařízení školka Strom Života, které poskytuje rodinné zázemí odpovídající požadavkům na předškolní vzdělávání a vytváří nevšední a velmi atraktivní vzdělávací nabídku dětí. Nejvíce mé očekávání od soukromých předškolních institucí splnila soukromá mateřská škola Viva Bambini, která svou činností vytváří ideální zázemí pro předškolní vzdělávání se zapojením Montessori pedagogiky.

ZÁVĚR

Bakalářská práce si kladla za cíl získat přehled o současně poskytovaných soukromých předškolních institucích s ohledem na předškolní vzdělávání v nich. Jak už jsem výše uvedla, výsledky výzkumu potvrdily, že z šetřených soukromých předškolních institucí vyšla soukromá mateřská škola vedená v rejstříku škol jako plnohodnotné zařízení poskytující svou činností kvalitní předškolní výchovu a vzdělávání, které je svými službami srovnatelné s veřejnou mateřskou školou. Živnostenské provozovny v mých očích naopak ztvárnily zařízení, které je lehce dostupnou alternativou, kam může rodič své dítě umístit, popřípadě odložit než přijde ze zaměstnání. Nebývají zde stanovena žádná kritéria pro přijetí, která by bránila zápisu dítěte k pravidelné docházce a nástup je možný téměř ihned. I možná z tohoto důvodu jsou tzv. „miniškoličky“ nyní tolik populární.

V teoretické části bylo proto mou snahou popsat vývoj a pojetí předškolního vzdělávání od roku 1989 po současnost. Důležitou kapitolou mé práce byly však soukromé předškolní instituce, v nichž se zabývám zřizovateli těchto zařízení a aktuálními legislativními možnostmi jejich provozu s ohledem na podmínky předškolního vzdělávání.

Cílem mého výzkumu bylo zjistit, kdo zřizuje soukromá zařízení pro péči o předškolní dítě, podle jakého programu vzdělávání tato zařízení pracují, za jakých podmínek je vzdělávání realizováno, s jakými nadstandardními a doplňkovými službami se můžeme v těchto zařízeních setkat a jaké byly hlavní záměry zřízení těchto zařízení. Z výsledku následně vyplynulo, že zřizovateli těchto zařízení jsou právnické nebo fyzické osoby, které zřizují zejména již výše zmíněné soukromé mateřské školy a živnostenské provozovny. Výchozím vzdělávacím programem těchto zařízení je Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání nebo jiný alternativní vzdělávací program. Soukromé předškolní instituce mají možnost nabízet rodičům nadstandardní služby, čímž si získávají jejich plnou podporu ve své činnosti. Nejčastěji se setkáváme se zajištěním individuální péče, prodloužené pracovní doby, nabídkou víkendového provozu a spoustou jiných. Hlavní záměr zřízení předškolních institucí je zajištění kvalitní výchovy a vzdělávání s nadstandardní péčí. Jak už jsem již zmiňovala, ačkoliv jsem tuto otázku neuvedla v dotazníkovém šetření,

domnívám se, že mnoho zřizovatelů živnostenských provozoven zřizuje soukromá zařízení na základě vysokého zisku. Zjištění podmínek vzdělávání bylo realizováno metodou pozorování ve třech soukromých předškolních zařízeních. Jak už jsem také zmínila, nejvíce adekvátní zařízení pro mě představovala soukromá mateřská škola Viva Bambini, jejíž dlouhodobé působení ukázalo přesvědčivé podmínky vzdělávání, které lze srovnat s veřejnou mateřskou školou.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

BEČVÁŘOVÁ, Zuzana. *Kvalita, strategie a efektivita v řízení mateřské školy*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-221-8

GARDOŠOVÁ, Juliana a DUJKOVÁ, Lenka et al. *Vzdělávací program Začít spolu: Metodický průvodce pro předškolní vzdělávání*. Praha: Porál, 2003. ISBN 80-7178-815-5

KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola: Co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet*. Vyd. 2. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4435-3

MŠMT. *Národní program rozvoje vzdělávání v České Republice - Bílá kniha*. Vyd. 1. Praha: Tauris, 2001. ISBN 80-211-0372-8

MŠMT. *Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)*. In: Sběrka zákonů č. 317. 2008, částka 103. ISSN 1211-1244

PEMOVÁ, Terezie a PTÁČEK, Radek et al. *Soukromá a firemní školka od A do Z: Jak založit a provozovat soukromé nebo firemní zařízení předškolní výchovy*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4699-9

PRŮCHA, Jan. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-7178-999-4

RÝDL, Karel a ŠMELOVÁ, Eva. *Vývoj institucí pro předškolní výchovu (1896-2011)*. Vyd. 1. Olomouc, 2012. ISBN 978-80-244-3033-1

SMOLÍKOVÁ, Kateřina et al. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: VÚP, Tauris, 2004. ISBN 80-87000-00-5

SYSLOVÁ, Zora. *Autoevaluace v mateřské škole: Cesta ke kvalitě vzdělávání*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0183-0

ŠMELOVÁ, Eva. *Mateřská škola: Teorie a praxe I*. Vyd. 1. Olomouc, 2004. ISBN 80-244-0945-8

VALIŠOVÁ, Alena a KASÍKOVÁ, Hana et al. *Pedagogika pro učitele*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1734-0

WENKE, Hans a RÖHNER, Roel. *Ať žije škola: Daltonská výuka v praxi*. Brno: Paido, 2000.

ISBN 80-85931-82-6

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Přehled zařízení péče o předškolní dítě a jejich charakteristika

Příloha č. 2: Dotazník

Příloha č. 3: Fotografie – Školička Lvíček

Příloha č. 4: Fotografie – Školka Strom Života

Příloha č. 1: Přehled zařízení péče o předškolní dítě a jejich charakteristika

Tabulka 4 Přehled zařízení péče o předškolní dítě a jejich charakteristika

PŘEHLED „ZAŘÍZENÍ PÉČE O PŘEDŠKOLNÍ DĚTI" A JEJICH CHARAKTERISTIKA				
	Mateřská škola	Živnostenská provozovna	Zařízení obecně platného právního charakteru	Dětská skupina
Právní forma (zákonná úprava)	školský zákon	živnostenský zákon	obecně platné předpisy v oblasti hygieny, stravování, požární a stavební oblasti	zákon o službách péče o děti
Zřizovatel	obce, kraje, právnické osoby, církve, neziskové organizace, zaměstnavatelé	fyzické a právnické osoby s živnostenským oprávněním	obce, kraje, státní instituce, církve, neziskové organizace, zaměstnavatelé	obce, kraje, státní instituce, církve, neziskové organizace, zaměstnavatelé
Právní úprava hygienických, provozních a bezpečnostních norem	ANO	ANO	ANO	ANO
Povinný výchovný nebo vzdělávací program	ANO - školní vzdělávací program	NE	NE	ANO - plán výchovné péče
Povinná kvalifikační kariéra pro pečující osoby	ANO	NE pro děti starší 3 let; ANO pro děti mladší 3 let	NE	ANO
Zákonem daný poměr počtu dětí a pečujících osob	ANO	NE	NE	ANO
Věk dětí	zpravidla od 3 let	volná živnost od 3 let; vázaná živnost od 0 do 3 let	není upraveno	od 1 roku
Minimální a maximální počet dětí ve sk./třídě	13-27	není upraveno	není upraveno	skupiny do 4 dětí; skupiny do 12 dětí; skupiny do 24 dětí
Zisk	NE, ale může být vybíráno "školovné" pro pokrytí nákladů	ANO	NE, ale může být vybíráno "školovné" pro pokrytí nákladů	NE, ale může být vybíráno "školovné" pro pokrytí nákladů
Dotace na běžný provoz	ANO	NE	NE	NE
Daňové odpisy	ANO	NE	NE	ANO

Zdroj: (Pemová a Ptáček, 2014, s. 14 – 15)

Příloha č. 2: Dotazník

Dobrý den,

mé jméno je Veronika Babková a jsem studentkou Pedagogické fakulty (JČU) oboru Učitelství pro mateřské školy v Českých Budějovicích. Dovolte mi obrátit se na Vás s prosbou o vyplnění tohoto dotazníku, který se věnuje vzdělávání v soukromých mateřských školách a stává se tak nedílnou součástí při zpracování mé bakalářské práce. Dotazník je zcela anonymní, v jednotlivých otázkách zaškrtněte jednu z nabízených variant, pokud není uvedeno jinak. V otevřených otázkách ocením, když budete vycházet z Vašich zkušeností, které budou pro mou práci přínosné. Za Vaši ochotu a čas strávený při vyplňování dotazníku vřele děkuji.

1. Vaše pohlaví:

- Muž
- Žena

2. Váš věk:

- Do 25 let
- 26 - 35 let
- 36 - 45 let
- 46 a více let

3. Jakého typu je Vámi nabízené soukromé předškolní zařízení?

- Soukromá mateřská škola – rejstříkovaná
- Živnostenská provozovna (miniškoličky aj.)
- Zařízení obecně platného právního charakteru (mateřská či rodinná centra aj.)
- Jiné:

4. Do jakého kraje spadá Vaše soukromé zařízení?

- Praha
- Jihočeský kraj
- Západočeský kraj
- Severočeský kraj
- Východočeský kraj
- Jihomoravský kraj
- Severomoravský kraj
- Středočeský kraj
- Nechci uvést

5. Kdo je jeho zřizovatelem?

- Právnícká osoba
- Fyzická osoba
- Církev
- Nezisková organizace
- Jiné:

6. V jakém roce vzniklo Vámi poskytované soukromé zařízení?

- 1989 - 1999
- 2000 - 2004
- 2005 - 2009
- 2010 - 2015

7. Jaké věkové skupině dětí je určená péče ve Vašem soukromém zařízení?

- Dětem od 1 roku a více
- Dětem od 0 – 3 let
- Dětem od 2 – 5 let
- Dětem od 3 – 7 let
- Jiné:

8. Kolika třídni je Vámi nabízené soukromé zařízení?

- 1 třída
- 2 třídy
- 3 třídy
- 4 a více tříd

9. Jaký je maximální počet dětí ve třídě/skupině?

- Do 6 dětí
- 6 – 12 dětí
- 13 – 18 dětí
- 19 – 24 dětí
- Více než 24

10. Jaké je věkové složení tříd?

- Věkově heterogenní třídy (smíšené)
- Věkově homogenní třídy

11. Vychází Vaše zařízení z běžného vzdělávacího programu?

- Ano, vychází z RVP PV
- Ne, vychází z alternativních vzdělávacích programů
- Ne, poskytuje pouze péči o dítě, nikoliv vzdělávání
- Jiné:

12. K otázce č. 11. Vyberte typ Vámi poskytovaného alternativního vzdělávání:

Vyplňte pouze v případě, že jste v předchozí otázce zvolili odpověď ALTERNATIVNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY

- Waldorf
- Montessori
- Zdravá škola
- Začít spolu
- Jiné:

13. Má Vaše zařízení některé z následujících zaměření?

- Hudební
- Výtvarné
- Pěvecké
- Sportovní
- Jazykové
- Zaměření na odstranění vad řeči
- Zařízení nemá vyhraněné zaměření
- Jiné:

14. Jaký je DOPOLEDNÍ režim Vašeho zařízení? (lze zvolit více odpovědí)

- Hry nebo činnosti dle volby dětí
- Činnosti plánované učitelkou (řízené činnosti)
- Pohybové činnosti a hry
- Vycházka nebo pobyt na zahradě
- Jiné:

15. Jaký je ODPOLEDNÍ režim Vašeho zařízení? (lze zvolit více odpovědí)

- Odpočinek dětí nebo spánek
- Příprava na školu
- Volné hry dětí
- Jiné:

16. S jakým personálním obsazením bychom se mohli ve Vašem zařízení setkat? (lze zvolit více odpovědí)

- Pedagogický personál
- Zdravotní sestry
- Speciální pedagog
- Logoped
- Dětský psycholog
- Asistent pedagoga
- Jiné:

17. K otázce č. 16. Jaké požadavky jsou kladeny na Vámi vybraný pedagogický tým v ohledu na vzdělání?

Vyplňte pouze v případě, že jste v předchozí otázce zvolili odpověď PEDAGOGICKÝ PERSONÁL

- Požadujeme minimálně středoškolské vzdělání v oboru předškolní pedagogiky
- Upřednostňujeme vysokoškolské vzdělání v oboru předškolní pedagogiky
- Zohledňujeme zejména kvality a získanou praxi pedagoga, nehledě na jeho dosaženém vzdělání

18. Uveďte, jaká je provozní doba Vašeho zařízení? (od – do)

19. Poskytuje Vaše soukromé zařízení doplňkové, či nadstandardní služby? (Ize zvolit více odpovědí)

- Víkendový provoz
- Prodloužená provozní doba
- Noční hlídání
- Rozvoz dětí
- Individuální péče
- Neposkytujeme nadstandardní služby
- Jiné:

20. V jaké cenové relaci se pohybuje školné ve Vámi provozovaném soukromém zařízení, je-li dítě zapsáno k celodenní docházce, 5 dní v týdnu? (bez stravného)

- Do 6.000,-
- 6.000 – 12.000,-
- 12.000 – 18.000,-
- 18.000 – 22.000,-
- 22.000,- a více
- Nechci uvést

21. Jaký byl záměr zřízení soukromé mateřské školy, školky či jiných zařízení poskytující péči o předškolní dítě?

- Poskytnou rodičům alternativu, kam umístit své dítě k předškolnímu vzdělávání v reakci na přeplněné kapacity ve státních mateřských školách
- Zaměření se na kvalitní výchovu a vzdělávání s nadstandardní péčí o dítě (individuální péče, nižší počty dětí ve třídách, personální zajištění...)
- Vytvoření místa, kde se mohou setkávat matky s dětmi, rozvoj sociálních kontaktů a partnerství, nabídka poradenství (mateřská a rodinná centra)
- Jiné:

22. Jaký je momentální stav kapacity Vaší soukromé mateřské školy, školky či jiného zařízení péče o předškolní dítě?

- Nemáme volná místa
- Téměř nemáme volná místa
- Máme volná místa

Děkuji za pozornost, kterou jste věnovali dotazníku. V případě zájmu o získání výsledků z dotazníku, mě můžete informovat na emailové adrese: Veronikabab@email.cz.

Děkuji Veronika Babková

Příloha č. 3: Fotografie – Školička Lvíček

(Zdroj: Vlastní fotodokumentace)

Obrázek 24 Školní šatny

Obrázek 25 Jídlna

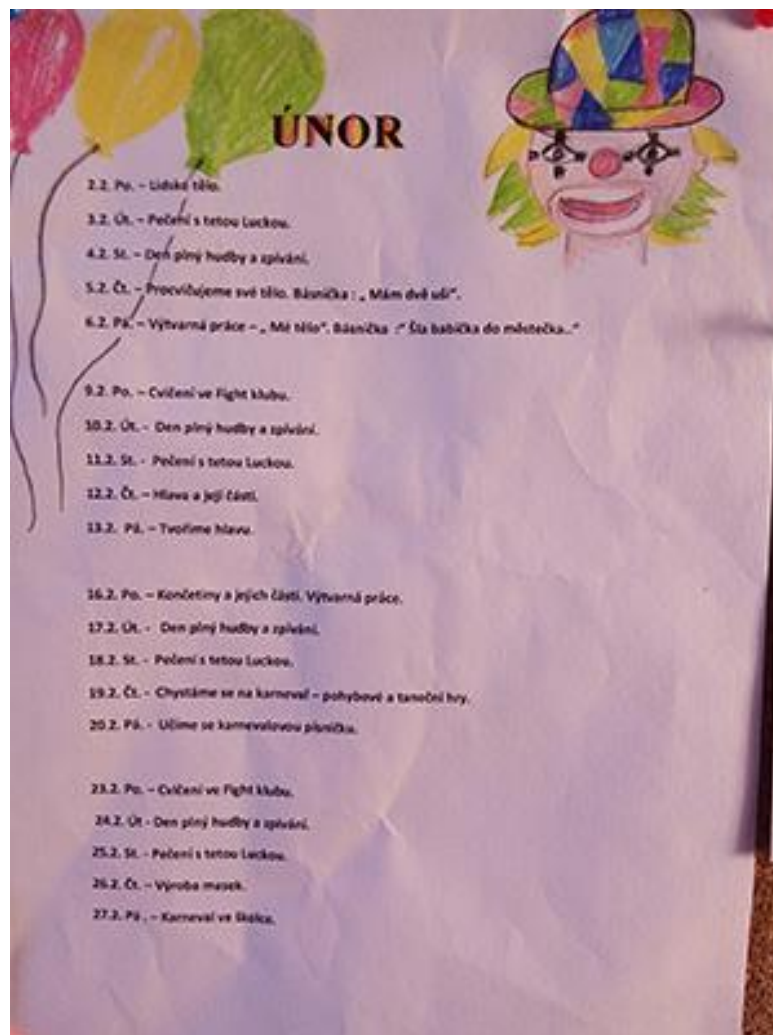

Obrázek 26 Jídelna, druhá část

Obrázek 27 Výzdoba třídy

Obrázek 28 Zájmový program - ÚNOR

Obrázek 29 Výstava pro rodiče

Obrázek 30 Výzdoba šatny

Obrázek 31 Školní zahrada

Příloha č. 3: Fotografie – Školka Strom Života

(Zdroj: vlastní fotodokumentace)

Obrázek 32 Obraz malovaný dětmi

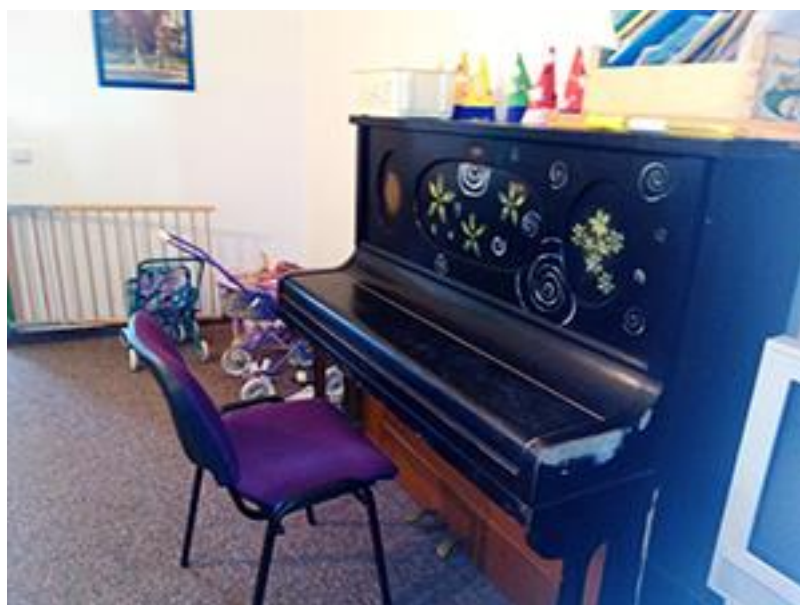
Obrázek 33 Výzdoba zařízení

Obrázek 34 Jídlna

Obrázek 35 Výzdoba zařízení, práce dětí

Obrázek 36 Hudební místnost

Obrázek 37 Interiér

Obrázek 38 Herní koutek

Obrázek 39 Logo

Obrázek 40 Šatny